

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ  
του**

**ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**με τίτλο**

**«Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν.4387/2016,  
Μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, Μέτρα κοινωνικής  
στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής  
Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις»**

**ΜΕΡΟΣ Α΄**

**«Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου, τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016 και  
μέτρα κοινωνικής στήριξης»**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**

**«Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου»**

**Άρθρο 1**

**Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016 για τις συντάξεις Δημοσίου**

1. Με την πρώτη παρ. του άρθρου 1 αντικαθίσταται η παρ.2 του άρθρου 10 του ν. 4387/2016 που έχει ως εξής:

«2. Για όσους λαμβάνουν σύνταξη μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και για τα πρόσωπα της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6 η οικογενειακή παροχή εξακολουθεί να συγκαταβάλλεται με τη σύνταξη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Η περίπτωση ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4024/2011 (Α΄ 226), δεν έχει εφαρμογή στα πρόσωπα των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος.»

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 1 αντικαθίσταται η περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) που έχει ως εξής :

«β. Από 1.1.2019, εφόσον το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ΄ έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει σε εφαρμογή της παραγράφου 3.

Εάν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, τότε αυτό προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε ετών από την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής. Τα ανωτέρω στοιχεία αποτυπώνονται από 1.1.2018 για κάθε ασφαλισμένο στο οικείο πληροφοριακό σύστημα.»

3. Με την παρ. 4 του άρθρου 1 τροποποιείται η περ. α' της παρ.3 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 που έχει ως εξής:

«3. α. Το συνολικό ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, αυξάνεται από την 1.1.2017 κατ' έτος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.»

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**

**«Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016 και μέτρα κοινωνικής στήριξης»**

#### **Άρθρο 2**

**Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016 για τις συντάξεις ασφαλιστικών φορέων**

1. Με το άρθρο 2 παρ. 1 τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 4387/2016, που έχει ως εξής:

«3. Τα εδάφια 1 και 2 της παρ. 3 του άρθρου 29 του α.ν. 1846/1951 σχετικά με το επίδομα συζύγου, καθώς και κάθε αντίστοιχη ειδική, γενική και καταστατική διάταξη των εντασσόμενων στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, σύμφωνα με το άρθρο 53, δεν έχουν εφαρμογή για όσους καταθέσουν αίτηση συνταξιοδότησης από την έναρξη ισχύος του παρόντος και εντεύθεν. Για όσους λαμβάνουν σύνταξη μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού το επίδομα συζύγου εξακολουθεί να συγκαταβάλλεται με τη σύνταξη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.»

2. Τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 94 του ν.4387/2016, που έχει ως εξής:

«2. Αιτήσεις συνταξιοδότησης βάσει των οποίων η καταβολή της σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αρχίζει μετά την έναρξη ισχύος αυτού, κρίνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2016, εάν το ποσό της απονεμόμενης σύνταξης υπολείπεται του

ποσού της σύνταξης που θα απονεμόταν κατά το προϊσχύσαν καθεστώς σε ποσοστό άνω του 20%, το ήμισυ της διαφοράς καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 14. Επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2017 καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά το ένα τρίτο (1/3) της διαφοράς, και επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2018 το ένα τέταρτο (1/4) της διαφοράς.»

#### Άρθρο 10

##### Τροποποιήσεις στις μειώσεις φόρου του άρθρου 16 του ν. 4172/2013

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 10 τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4172/2013, η οποία έχει ως εξής:

«1. Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των χιλίων εννιακοσίων (1.900) ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα (1.950) ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.»

#### Άρθρο 12

##### Τροποποιήσεις στην κλίμακα φορολογίας Εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου αυτού τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013, η οποία έχει ως εξής:

«1. Το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχ. Δραστηριότητα)	Φορ. Συντελεστής
0 - 20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001 - 40.000	37%

40.001 -	45%
----------	-----

### Άρθρο 13

#### Τροποποιήσεις στην Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης του ν. 4172/2013

1. Με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013, η οποία έχει ως εξής:

«1. Επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ των φυσικών προσώπων ή σχολάζουσας κληρονομιάς. Για την επιβολή της εισφοράς λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό.»

2. Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013, η οποία έχει ως εξής:

«3. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της παραγράφου 1 υπολογίζεται με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα	Εισφ. Αλληλεγγύης
0 - 12.000	0%
12.001 - 20.000	2,20%
20.001 - 30.000	5,00%
30.001 - 40.000	6,50%
40.001 - 65.000	7,50%
65.001 - 220.000	9,00%
>220.000	10,00%

### Άρθρο 14

#### Τροποποιήσεις στους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος του άρθρου 58 του 4172/2013

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου αυτού τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 58 του ν. 4172/2013, η οποία έχει ως εξής:

«1. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, καθώς και τα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης γ' του άρθρου 45 που τηρούν απλογραφικά φορολογούνται με συντελεστή είκοσι εννέα τοις εκατό (29%). Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι υπόχρεοι των περιπτώσεων β', δ', ε', στ' και ζ' του άρθρου 45 που τηρούν απλογραφικά βιβλία φορολογούνται με συντελεστή 29%.»

### ΜΕΡΟΣ Β'

#### «Εργασιακές ρυθμίσεις»

#### Άρθρο 17

##### Έλεγχος ομαδικών απολύσεων

1. Με το παρόν άρθρο τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 1387/1983 (Α' 110) και αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 1387/1983. Οι διατάξεις αυτές είχαν ως εξής:

«Άρθρο 3 - Υποχρέωση εργοδότη για πληροφόρηση και διαβούλευση

1. Ο εργοδότης πριν προχωρήσει σε ομαδικές απολύσεις οφείλει να προέλθει σε διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων με σκοπό να ερευνηθεί η δυνατότητα αποφυγής ή μείωσης των απολύσεων και των δυσμενών συνεπειών τους.

2. Ο εργοδότης οφείλει: α) να παρέχει στους εκπροσώπους των εργαζομένων όλες τις χρήσιμες πληροφορίες και β) να τους ανακοινώνει εγγράφως :

αα) τους λόγους του σχεδίου απολύσεων,

ββ) τον αριθμό και τις κατηγορίες των υπό απόλυση εργαζομένων,

γγ) τον αριθμό και τις κατηγορίες των συνήθως απασχολούμενων εργαζομένων,

δδ) το χρονικό διάστημα στο οποίο πρόκειται να γίνουν απολύσεις,

εε) τα κριτήρια για την επιλογή των εργαζομένων που θα απολυθούν.

Οι παραπάνω υποχρεώσεις εφαρμόζονται ανεξάρτητα αν η απόφαση για τις ομαδικές απολύσεις λαμβάνεται από τον εργοδότη ή από επιχείρηση που ελέγχει τον εργοδότη.

Για παραβάσεις των υποχρεώσεων της ενημέρωσης, διαβούλευσης και κοινοποίησης δεν λαμβάνεται υπόψη, ως δικαιολογία, το επιχείρημα του εργοδότη ότι η επιχείρηση που έλαβε

την απόφαση για ομαδικές απολύσεις δεν του παρέσχε τις αναγκαίες πληροφορίες. Η έλλειψη ενημέρωσης του εργοδότη από την επιχείρηση, που έλαβε την παραπάνω απόφαση, δεν αίρει την υποχρέωσή του.

3. Αντίγραφα των εγγράφων αυτών υποβάλλονται από τον εργοδότη στο Νομάρχη και τον Επιθεωρητή Εργασίας. Εάν η επιχείρηση ή εκμετάλλευση έχει υποκαταστήματα σε περισσότερους Νομούς, τα παραπάνω αντίγραφα υποβάλλονται στον Υπουργό Εργασίας και στην Επιθεώρηση Εργασίας του τόπου της εκμετάλλευσης ή του υποκαταστήματος, όπου σχεδιάζεται να γίνουν οι απολύσεις ή οι περισσότερες απ' αυτές.»

4. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο το άρθρο 5 του ν. 1387/1983, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 5 Διαδικασία ομαδικών απολύσεων

1. Η προθεσμία των διαβουλεύσεων μεταξύ των εργαζομένων και του εργοδότη είναι είκοσι ημερών και αρχίζει από την πρόσκληση του εργοδότη για διαβουλεύσεις στους κατά το προηγούμενο άρθρο εκπροσώπους των εργαζομένων. Το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων διατυπώνεται σε πρακτικό που υπογράφεται από τα δύο μέρη και υποβάλλεται από τον εργοδότη στο Νομάρχη ή τον Υπουργό Εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 3.
2. Εάν υπάρξει συμφωνία των μερών, οι ομαδικές απολύσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με το περιεχόμενο της συμφωνίας και ισχύουν αφού περάσουν δέκα ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του σχετικού πρακτικού στο Νομάρχη ή τον Υπουργό Εργασίας κατά περίπτωση.
3. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία των μερών, ο Νομάρχης ή ο Υπουργός Εργασίας, με αιτιολογημένη απόφαση που εκδίδεται μέσα σε δέκα ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του παραπάνω πρακτικού και αφού λάβει υπόψη τα στοιχεία του φακέλου και συνεκτιμήσει τις συνθήκες της αγοράς εργασίας, την κατάσταση της επιχείρησης καθώς και το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, μπορεί είτε να παρατείνει για είκοσι ακόμη ημέρες τις διαβουλεύσεις ύστερα από αίτηση ενός των ενδιαφερομένων μερών, είτε να μην εγκρίνει την πραγματοποίηση του συνόλου ή μέρους των σχεδιαζόμενων απολύσεων. Πριν από την έκδοση της παραπάνω απόφασης ο Νομάρχης ή ο Υπουργός Εργασίας, μπορούν να ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής Υπουργείου Εργασίας, που εδρεύει σε κάθε νομό, ή του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας, αντίστοιχα. Τα γνωμοδοτικά αυτά όργανα, ο Νομάρχης ή ο Υπουργός Εργασίας, μπορούν να καλούν και να ακούσουν τόσο τους κατά το άρθρο 4 εκπροσώπους των εργαζομένων και τον ενδιαφερόμενο εργοδότη, όσο και πρόσωπα που διαθέτουν ειδικές γνώσεις πάνω σε επί μέρους τεχνικά θέματα.

4. Ο εργοδότης μπορεί να πραγματοποιήσει ομαδικές απολύσεις στην έκταση που καθορίζει η απόφαση του Νομάρχη ή του Υπουργού Εργασίας. Εάν δεν εκδοθεί τέτοια απόφαση μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες, οι ομαδικές απολύσεις πραγματοποιούνται στην έκταση που δέχτηκε ο εργοδότης κατά τις διαβουλεύσεις.

5. Σε ομαδικές απολύσεις που προκαλούνται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, δεν εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου.»

5. Με το ίδιο άρθρο καταργείται η περ. 2 της υποπαρ. ΙΙ.Δ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87), η οποία έχει ως εξής:

«Άρθρο 186

[...]

ΙΙ. Οι Αρμοδιότητες των περιφερειών, αφορούν τους τομείς:

[...]

Δ. Απασχόλησης - Εμπορίου - Τουρισμού, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

[...]

2. Η έγκριση ή απόρριψη των ομαδικών απολύσεων που προγραμματίζονται από τον εργοδότη και η παράταση διαβουλεύσεων μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων.»

6. Προστίθεται περ. στ' στην παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ/τος 368/1989.

7. Προστίθεται νέα παρ. 7B στο άρθρο 25 του π.δ/τος 368/1989.

8. Προστίθεται νέα παρ. 17 στο άρθρο 25 του π.δ/τος 368/1989.

Το άρθρο 25 του π.δ/τος 368/1989 (Α' 163) έχει ως εξής:

«Άρθρο 25 Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας. (ΑΣΕ)

Σύνθεση

1.- Στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας λειτουργεί Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας. Το Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας λειτουργεί σε ολομέλεια και σε Τμήματα.

2.- Η Ολομέλεια του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας απαρτίζεται από:

α) Το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας, ως Πρόεδρο και σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του, αναπληρώνεται από Προϊστάμενο Διεύθυνσης του Υπουργείου Εργασίας.

β) έναν Ειδικό Σύμβουλο ή Ειδικό Συνεργάτη του Υπουργείου Εργασίας,

γ) έναν Επιστήμονα ειδικό στα θέματα εργατικής πολιτικής.

δ) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

ε) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εργασίας,

στ) έναν- εκπρόσωπο των εργοδοτών.

ζ) έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων, μέλη.

3. Το Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας,, έχει τα ακόλουθα. Τμήματα:

α) Τμήμα Αμοιβής και Όρων Εργασίας των εργαζομένων στον Ιδιωτικό Τομέα.

β) Τμήμα Αμοιβής και Όρων Εργασίας των εργαζομένων στον Δημόσιο Τομέα.

γ) Τμήμα Ισότητας των Δύο Φύλων.

δ) Τμήμα Υγιεινής και Ασφάλειας των εργαζομένων, με την ονομασία " Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας .

ε) Τμήμα για την Αντιμετώπιση της Αδήλωτης Εργασίας.

4.- Το Τμήμα Αμοιβής και Όρων Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα απαρτίζεται από:

α) Έναν Πρόεδρο της Νομικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εργασίας, ως Πρόεδρο, που σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας, αναπληρώνεται από τον Ειδικό Σύμβουλο ή Ειδικό Συνεργάτη που συμμετέχει στο Τμήμα.

β) έναν Ειδικό Σύμβουλο ή Ειδικό Συνεργάτη του Υπουργείου Εργασίας.

γ) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εργασίας.

δ) έναν εκπρόσωπο των εργοδοτών.

ε) εέν εκπρόσωπο των εργαζομένων, μέλη.

5.- Το Τμήμα Αμοιβής και Όρων Εργασίας στο Δημόσιο Τομέα απαρτίζεται από:

α) Το Νομικό Σύμβουλο της Νομικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εργασίας, ως Πρόεδρο, που αναπληρώνεται σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το\ Διευθυντή Διοικητικού του Υπουργείου Εργασίας.



- β) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.
- γ) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης,
- δ) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομικών,
- ε) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εργασίας,
- στ) έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Δημόσιο.
- ζ) έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων στα Νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) ή στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ).

6. Το Τμήμα Ισότητας των Φύλων συγκροτείται από:

- α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ως Πρόεδρο, ο οποίος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνεται από τον Γενικό Διευθυντή Εργασίας,
- β) έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με τον αναπληρωτή του,
- γ) έναν ανώτερο υπάλληλο της Διεύθυνσης Όρων Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με τον αναπληρωτή του,
- δ) έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων με τον αναπληρωτή του, όπως υποδεικνύεται από τους φορείς τους και
- ε) έναν εκπρόσωπο των εργοδοτών με τον αναπληρωτή του, όπως υποδεικνύεται από τους φορείς τους. Εισηγητής είναι ο κατά περίπτωση αρμόδιος υπάλληλος της Διεύθυνσης Όρων Εργασίας, Τμήμα Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

7. Το Τμήμα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας απαρτίζεται από:

- α) Το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας, ως Πρόεδρο", με αναπληρωτή του τον Ειδικό Γραμματέα του Τομέα Συνθηκών Εργασίας, Υγείας και Ασφάλειας Εργαζομένων ή Υπάλληλο Α' βαθμού του Υπουργείου Εργασίας Προϊστάμενο Διεύθυνσης που ορίζεται από τον ίδιο.
- β) έναν τεχνικό ή υγειονομικό υπάλληλο του Υπουργείου Εργασίας.

- γ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας.
- δ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- ε) Τρεις εκπροσώπους της πιο αντιπροσωπευτικής τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης εργαζομένων, που υποδεικνύονται με απόφαση της διοίκησης της.
- στ) Τρεις, εκπροσώπους εργοδοτικών οργανώσεων από τη Βιομηχανία, Βιοτεχνία ή Εμπόριο, που υποδεικνύονται με αποφάσεις των διοικήσεων τους.
- ζ) έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που υποδεικνύεται από τη διοίκηση του.
- η) έναν εκπρόσωπο του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, που υποδεικνύεται από τη διοίκηση του.
- θ) έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, που υποδεικνύεται από τη διοίκηση του.
- ι) έναν επιστήμονα ειδικό σε θέματα ασφάλειας της εργασίας.
- ια) έναν επιστήμονα ειδικό σε θέματα υγιεινής της εργασίας,
- ιβ) Δύο εκπροσώπους της ΑΔΕΔΥ.
- ιγ) έναν εκπρόσωπο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων.
- ιδ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης.
- ιε) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών,
- ιστ) έναν εκπρόσωπο της ΚΕΔΚΕ.
- "ιζ. έναν Τεχνικό ή Υγειονομικό Επιθεωρητή Εργασίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας με τον αναπληρωτή του".

Ο διορισμός των μελών, πλην του πρώτου, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας. Αν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι, σύμφωνα με τα εδάφια ε' και θ', μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη σχετική πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας, το Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας συγκροτείται και λειτουργεί χωρίς τη συμμετοχή τους.

Οι διοικήσεις θα ορίσουν και αναπληρωτές.

Στις περιπτώσεις που αντιμετωπίζονται ειδικά θέματα, τα οποία αφορούν εργαζόμενους απασχολούμενους στο δημόσιο τομέα, ο αρμόδιος κατά περίπτωση Υπουργός,, με μέριμνα του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, ορίζει αντιπρόσωπο του που συμμετέχει ως μέλος με δικαίωμα ψήφου.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, μπορούν, αν καλούνται, να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου εμπειρογνώμονες ή ειδικοί επιστήμονες ή άλλοι ειδικοί πάνω στα θέματα που κάθε φορά εξετάζονται, που υποδεικνύονται από τους παραπάνω φορείς ή αρχές αντίστοιχα, σε αριθμό που δεν υπερβαίνει τον έναν ανά φορέα ή αρχή.

7Α. Το Τμήμα για την Αντιμετώπιση της Αδήλωτης Εργασίας απαρτίζεται από: α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως Πρόεδρο, ο οποίος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνεται από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Εργασίας και Ένταξης στην Απασχόληση, β) τον Ειδικό Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.), ο οποίος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνεται από τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, γ) έναν (1) υπάλληλο Επιθεωρητή Εργασίας, του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, με τον αναπληρωτή του, δ) έναν (1) σύμβουλο / συνεργάτη του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τον αναπληρωτή του, ε) τέσσερις (4) εκπροσώπους των εργοδοτών, οι οποίοι υποδεικνύονται ανά ένας, με τους αναπληρωτές τους, από το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), τη Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), την Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (Ε.Σ.Ε.Ε.) και το Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.), στ) τέσσερις (4) εκπροσώπους των εργαζομένων, οι οποίοι υποδεικνύονται, με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, από τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.). Εισηγητής του Τμήματος ορίζεται υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Γραμματέας του Τμήματος ορίζεται υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Στις συνεδριάσεις του Τμήματος μπορεί να παρίσταται ως παρατηρητής ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ασφάλισης Μισθωτών του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.). Στις συνεδριάσεις μπορούν να προσκαλούνται και να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου: αα) εκπρόσωποι άλλων Υπουργείων, όταν συζητούνται θέματα της αρμοδιότητας των Υπουργείων αυτών, ββ) εμπειρογνώμονες ή ειδικοί επιστήμονες ή άλλοι ειδικοί πάνω στα θέματα που κάθε φορά εξετάζονται. Ο πρόεδρος, τα μέλη, ο εισηγητής και ο γραμματέας του

Τμήματος ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με διετή θητεία. Για τον ορισμό των μελών των υπό στοιχείων ε' και στ' αποστέλλεται πρόσκληση υπόδειξης εκπροσώπων προς τους αντίστοιχους φορείς. Σε περίπτωση που δεν υποδειχθούν εντός είκοσι (20) ημερών από τη σχετική πρόσκληση, το Τμήμα συγκροτείται και λειτουργεί χωρίς τη συμμετοχή τους.

8.- Στην Ολομέλεια και στα Τμήματα του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας, συμμετέχουν και εκπρόσωποι άλλων Υπουργείων, όταν συζητούνται θέματα που ανάγονται στην αρμοδιότητα των Υπουργείων αυτών.

9.- Καθήκοντα εισηγητών των διαφόρων θεμάτων "της Ολομέλειας και των Τμημάτων του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας ασκούν υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας. Το Τμήμα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας μπορεί να ζητήσει τον ορισμό και άλλων εισηγητών, από ιούς φορείς ή αρχές της παραπάνω παραγράφου (7).

10.- Για τη γραμματειακή υποστήριξη του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας λειτουργεί Υπηρεσία Γραμματείας. Το κύριο και βοηθητικό προσωπικό της. Γραμματείας του Συμβουλίου αυτού απαρτίζεται από υπαλλήλους, που υπηρετούν στο Υπουργείο Εργασίας.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού είναι δυνατή η -απόσπαση Ειδικών Επιστημόνων στην εν λόγω γραμματεία, για την εξυπηρέτηση του έργου του Τμήματος Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας του ΑΣΕ (άρθρο 15 παρ. 7 Ν. 1 568/1985). Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Γραμματείας ορίζεται ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Αμοιβής Εργασίας. Ο Προϊστάμενος, το κύριο και το βοηθητικό, προσωπικό της Γραμματείας, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας).

11.- Στην αρμοδιότητα της Ολομέλειας του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας ανήκει η έρευνα, η μελέτη και γνωμοδότηση σε κάθε θέμα που αφορά τον καθορισμό ή την άσκηση της εργατικής και κοινωνικής πολιτικής.

Ειδικότερα, στην αρμοδιότητα της Ολομέλειας του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας ανήκει:

α) Η γνωμοδότηση σε κάθε. θέμα που παραπέμπεται σ' αυτή από τον Υπουργό Εργασίας ή άλλο Υπουργό ή με αίτηση τεσσάρων τουλάχιστον μελών του για μέτρο ή ερώτημα που αναφέρεται σε θέματα κοινωνικής και- εργατικής γενικά πολιτικής.

β) Η γνωμοδότηση για κήρυξη ως γενικά υποχρεωτικής συλλογικής -σύμβασης εργασίας ή απόφασης διαιτησίας.

γ) Η γνωμοδότηση για την παράταση ισχύος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αποφάσεων διαιτησίας που καταγγέλλονται.

δ) Η γνωμοδότηση για την έγκριση αιτήσεων για ομαδικές απολύσεις εργαζομένων.

ε) Η γνωμοδότηση σε κάθε θέμα που για λόγους γενικότερου ενδιαφέροντος παραπέμπεται στην Ολομέλεια από τα Τμήματα του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας.

στ) Η γνωμοδότηση σε κάθε θέμα που η παραπομπή του στην Ολομέλεια προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

ζ) Η γνωμοδότηση για τη χορήγηση αδειών υπερωριακής εργασίας πέρα από το ανώτατο επιτρεπόμενο, κατά εξάμηνο, όριο, για κάθε κατηγορία εργαζομένων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 264/1973- Α`342

12.- Στην αρμοδιότητα του Τμήματος Αμοιβής και Όρων Εργασίας των Εργαζομένων στον Ιδιωτικό Τομέα ανήκει:

α) Η γνωμοδότηση για τη νομιμότητα των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 73/74. (ΦΕΚ 275 Α`)

β) Η γνωμοδότηση για τον καθορισμό των αποδοχών εργαζομένων που φοιτούν σε αναγνωρισμένες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές, για την εκμάθηση τέχνης, κατά τις διατάξεις του άρθρου- 11 του Ν.Δ. 3789/57 και του Ν.Δ. 3971/59 "Περί τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, οργανώσεως της μέσης εκπαίδευσης και διοικήσεως της παιδείας" (ΦΕΚ 187/Α/1-9-1959).

γ) Η γνωμοδότηση σε αιτήσεις για έγκριση εισαγωγής διαλυτικών ουσιών (Ν.6011/1937, άρθρο 1 παρ. 3 ΦΕΚ 16/Α/20-1-1937 και Ν.2855/1954, άρθρο 4 ΦΕΚ 109/Α/1954).

δ) Η γνωμοδότηση για την επέκταση της εφαρμογής της νομοθεσίας που αναφέρεται στις φορτοεκφορτωτικές εργασίες ξηράς κατά τον Ν. 1254/1949. (ΦΕΚ Α`233)

ε) Η γνωμοδότηση για την έγκριση Κανονισμών Εργασίας επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων, για τους οποίους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, απαιτείται απόφαση του Υπουργού-Εργασίας ή σύμπραξη του.

στ) Η γνωμοδότηση σε κάθε θέμα που παραπέμπεται στο Τμήμα αυτό\* από" την Ολομέλεια.

13.- Στην αρμοδιότητα του Τμήματος Αμοιβής και Όρων Εργασίας εργαζομένων στο Δημόσιο Τομέα ανήκει η γνωμοδότηση σε θέματα που αφορούν το προσωπικό, που εργάζεται με σχέση ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ και ειδικότερα:

- α) Η συστηματική κατάταξη σε ομάδες επαγγελματιών των εργαζομένων και ο καθορισμός της ιεράρχησης αυτών, ανάλογα με τον βαθμό\* εξειδίκευσης και της σημασίας κάθε επαγγέλματος.
- β) Η εκπόνηση διαχρονικών μισθολογικών οργανογραμμάτων και η εισήγηση για την ένταξη στα πλαίσια αυτών των ομάδων επαγγελματιών, των εργαζομένων με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου στο Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ και η σταδιακή εξομάλυνση των μισθολογικών διαφορών και εναρμόνιση των χορηγούμενων αμοιβών προς τις καταβαλλόμενες στον ιδιωτικό τομέα.
- γ) Η παρακολούθηση της κατανομής του ανώτερου προσωπικού μεταξύ φορέων και γεωγραφικών περιοχών και η εισήγηση μέτρων για βελτίωση αυτής ή ανακατανομής του εξειδικευμένου προσωπικού, ανάλογα με τις παρουσιαζόμενες ανάγκες και τις συνθήκες της αγοράς εργασίας.
- δ) Η γνωμοδότηση για την ανάγκη καθιέρωσης υπερωριακής εργασίας για το προσωπικό της κατηγορίας αυτής, καθώς και για τον προσδιορισμό των ωρών, κατά μήνα, κατά τη διάρκεια της υπερωριακής αυτής εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 435/76 (ΦΕΚ 251/Α/20-9-1959).
- ε) Η γνωμοδότηση σε κάθε ερώτημα που παραπέμπεται σ' αυτό από τον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό σε θέματα που αφορούν τους όρους, τις συνθήκες και την αμοιβή εργασίας του προσωπικού της κατηγορίας αυτής.
- στ) Η γνωμοδότηση σε κάθε θέμα που παραπέμπεται στο Τμήμα αυτό από την Ολομέλεια.

"14. Στην αρμοδιότητα του Τμήματος Ισότητας των Φύλων ανήκει η γνωμοδότηση για σχέδια νόμων, διοικητικών πράξεων και γενικά για θέματα που αναφέρονται στην εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στις εργασιακές σχέσεις, εφόσον παραπέμπονται σε αυτό από τις αρμόδιες υπηρεσίες."

15.- Στην αρμοδιότητα του Τμήματος Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας ανήκει η γνωμοδότηση αποκλειστικά σε θέματα προστασίας της υγείας των εργαζομένων και υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και ειδικότερα:

Η διατύπωση γνώμης πάνω σε σχέδιο κανονιστικών και διοικητικών .. πράξεων που εκδίδεται σε εκτέλεση του Ν. 1568/85 "Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων".

β) Η διατύπωση γνώμης σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας • και προστασίας της υγείας των εργαζομένων, που υποβάλλονται από τις αρχές ή τους φορείς των παρ. 2 και 3 του άρθρου 15 του Ν. 1568/85 "Υγιεινή .και Ασφάλεια των Εργαζομένων" (ΦΕΚ 177/Α/18-10-85).

γ) Η εισήγηση προς τον Υπουργό Εργασίας για την έκδοση νέων νομοθετικών ή κανονιστικών διαταγμάτων ή την τροποποίηση αυτών που ισχύουν, για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας.»

16. Στην αρμοδιότητα του Τμήματος για την Αντιμετώπιση της Αδήλωτης Εργασίας ανήκει η εισήγηση και η υποβολή προτάσεων προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την υλοποίηση στοχευμένων μέτρων για την πάταξη της αδήλωτης εργασίας και ιδίως για: α) την αποτελεσματική εφαρμογή του Οδικού Χάρτη για την Αδήλωτη Εργασία 2017-2019 και των ειδικότερων δράσεων που σχετίζονται με αυτόν, καθώς και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους, β) τη μελέτη ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών, την πρόληψη, την καταστολή της αδήλωτης, ανασφάλιστης και πλημμελώς δηλωμένης εργασίας και εισφοροδιαφυγής, γ) την ενίσχυση του στελεχιακού δυναμικού και την αναβάθμιση του ρόλου, των μέσων και της αρμοδιότητας των ελεγκτικών μηχανισμών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου, δ) τη διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων συναρμοδίων υπηρεσιών και Υπουργείων για τον έλεγχο της αδήλωτης εργασίας, ε) τη διασφάλιση μέσω της νομοθεσίας και των απαιτούμενων κανονιστικών πράξεων, της αποτελεσματικής συνεργασίας των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς και των παραμετρικών αλλαγών σε ρυθμίσεις της εργατικής νομοθεσίας που συμβάλλουν στην αύξηση του φαινομένου της αδήλωτης ή και της μερικά δηλούμενης εργασίας, στ) την ανταλλαγή στοιχείων, με συναρμόδιους φορείς, την αλληλοενημέρωση για επιμέρους υπηρεσιακά σχέδια, καθώς και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, μεθόδων και εργαλείων ελέγχου, με στόχο την αύξηση της αποδοτικότητας των ελέγχων, ζ) την αξιολόγηση των συστημάτων διοικητικών κυρώσεων και εν γένει ποινών, την εξέταση παράλληλων ή εναλλακτικών μέσων συμμόρφωσης και τη δημιουργία πλαισίου άμεσης και επιτόπιας επιβολής κυρώσεων στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων, η) τη θέσπιση ειδικών αντικειμενικών τεκμηρίων για την αντιμετώπιση της μη δήλωσης ή της πλημμελούς δήλωσης προσωπικού σε κλάδους δραστηριότητας με υψηλά ποσοστά αδήλωτης εργασίας, Τεύχος Α' 61/28.04.2017 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 785 θ) τη στρατηγική και την αποτελεσματική

εστίαση των ελέγχων, καθώς και τη συνεργασία για την κατάρτιση ειδικών επιχειρησιακών σχεδίων ελέγχων, ι) την έγκαιρη και έγκυρη ανατροφοδότηση της πλατφόρμας της ΕΕ για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Τμήματος για την Αντιμετώπιση της Αδήλωτης Εργασίας.»

#### Άρθρο 18

Με το παρόν άρθρο τροποποιείται δια της προσθήκης περιπτώσεων η παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 1264/1982, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 14

1. Τα όργανα του Κράτους έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της ανεμπόδιστης άσκησης του δικαιώματος για την ίδρυση και αυτόνομη λειτουργία των συνδικαλιστικών οργανώσεων.
2. Απαγορεύεται στους εργοδότες, σε πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό τους και σε οποιοδήποτε τρίτο να προβαίνουν σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη που κατατείνει στην παρακώλυση της άσκησης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και ιδιαίτερα:
  - α) ν' ασκούν επιρροή στους εργαζομένους, για την ίδρυση ή μη ίδρυση συνδικαλιστικής οργάνωσης,
  - β) να επιβάλλουν ή να παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο την προσχώρηση εργαζομένων σε ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση,
  - γ) ν' απαιτούν από τους εργαζομένους δήλωση συμμετοχής, μη συμμετοχής ή αποχώρησης από συνδικαλιστική οργάνωση,
  - δ) να υποστηρίζουν ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση ή με οικονομικά ή με άλλα μέσα,
  - ε) να επεμβαίνουν με οποιοδήποτε τρόπο στη διοίκηση, στη λειτουργία και στη δράση των συνδικαλιστικών οργανώσεων,
  - στ) να μεταχειρίζονται με ευμένεια ή δυσμένεια τους εργαζομένους, ανάλογα με τη συμμετοχή τους σε ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση.
3. Δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων εργοδότες.
4. Είναι άκυρη η καταγγελία της σχέσης εργασίας για νόμιμη συνδικαλιστική δράση.



5. Είναι άκυρη η καταγγελία της σχέσης εργασίας:

- α) των μελών της διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 92 Α.Κ., της συνδικαλιστικής οργάνωσης.
- β) των μελών της προσωρινής σύμφωνα με το άρθρο 79 Α.Κ. διοίκησης συνδικαλιστικής οργάνωσης που διορίζει το δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα και
- γ) των μελών της διοίκησης που εκλέγονται προσωρινά κατά την ίδρυση συνδικαλιστικής οργάνωσης.

Η απαγόρευση ισχύει κατά τη διάρκεια της θητείας και ένα χρόνο μετά τη λήξη της, εκτός αν συντρέχει ένας από τους λόγους της παρ. 10 και διαπιστωθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 15.

6. Η παραπάνω προστασία παρέχεται στην ακόλουθη έκταση:

- α) Εάν η οργάνωση έχει ως 200 μέλη προστατεύονται επτά μέλη της διοίκησης.
- β) εάν η οργάνωση έχει ως 1000 μέλη προστατεύονται, εννέα μέλη και
- γ) εάν η οργάνωση έχει περισσότερα από 1000 μέλη προστατεύονται ένδεκα.

7. Τη σειρά των μελών που προστατεύονται ορίζει το καταστατικό. Εάν το καταστατικό δεν προβλέπει, προστατεύονται κατά σειρά ο Πρόεδρος, Αναπλ. Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος, Γενικός Γραμματέας, Αναπλ. Γενικός Γραμματέας, Ταμίας και οι λοιποί κατά την τάξη της εκλογής.

8. Προστατεύονται επίσης:

Τα πρώτα 21 ιδρυτικά μέλη της πρώτης υπό σύσταση συνδικαλιστικής οργάνωσης της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης ή του επαγγελματικού κλάδου απασχόλησης εφόσον η επιχείρηση στην οποία εργάζονται απασχολεί από 80 μέχρι 150 εργαζομένους, 25 μέλη αν απασχολεί πάνω από 150, 30 μέλη αν απασχολεί πάνω από 300 και 40 μέλη εάν απασχολεί πάνω από 500. Εφόσον οι εργαζόμενοι είναι πάνω από 40 και μέχρι 80, προστατεύονται μέχρι 7 ιδρυτικά μέλη κατά την τάξη υπογραφής της ιδρυτικής πράξης.

Η προστασία αυτή ισχύει για ένα χρόνο από την ημέρα της υπογραφής της ιδρυτικής πράξης. Εάν η υπό σύσταση οργάνωση δεν συσταθεί πραγματικά μέσα σε 6 μήνες από την υπογραφή της ιδρυτικής πράξης, η προστασία των ιδρυτικών μελών παύει και ισχύει για τα μέλη της επόμενης υπό σύσταση οργάνωσης.

9. Με την επιφύλαξη του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 1256/1982 "για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση και την καθιέρωση ανώτατου ορίου απολαβών στο δημόσιο τομέα καθώς και για το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και άλλες διατάξεις", δεν επιτρέπεται μετάθεση των εργαζομένων που αναφέρονται στις παρ. 5, 6, 7 και 8 χωρίς τη συγκατάθεση της αντίστοιχης συνδικαλιστικής οργάνωσης. Ο εργοδότης έχει δικαίωμα να προσφύγει στην επιτροπή του άρθρου 15 που αποφασίζει για την αναγκαιότητα της μετάθεσης.

10. Η καταγγελία της σχέσης εργασίας των προσώπων που προστατεύονται σύμφωνα με όσα αναγράφονται στο άρθρο αυτό, επιτρέπεται μόνον:

α) Όταν κατά τη σύναψη της σύμβασης εργασίας με τον εργοδότη ο εργαζόμενος τον εξαπάτησε παρουσιάζοντας ψεύτικα πιστοποιητικά ή βιβλιάρια για να προσληφθεί ή να λάβει μεγαλύτερη αμοιβή.

β) Όταν ο εργαζόμενος απεκάλυψε βιομηχανικά ή εμπορικά μυστικά ή ζήτησε ή δέχτηκε αθέμιτα πλεονεκτήματα, κυρίως προμήθειες από τρίτους.

γ) Όταν ο εργαζόμενος προκάλεσε σωματικές βλάβες ή εξύβρισε σοβαρά ή απείλησε τον εργοδότη ή τον εκπρόσωπό του.

δ) Όταν ο εργαζόμενος επίμονα και αδικαιολόγητα αρνήθηκε να εκτελέσει την εργασία για την οποία έχει προσληφθεί.

Η συνδρομή κάποιου από τους παραπάνω σπουδαιούς λόγους δεν απαλλάσσει τον εργοδότη από τις υποχρεώσεις που έχει σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και της εργατικής νομοθεσίας σχετικά με την καταγγελία της σχέσεως εργασίας.

11. Για την προστασία των συνδικαλιστικών στελεχών που συμμετέχουν στην Εκτελεστική Επιτροπή και στη Γραμματεία της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων.»

### **Άρθρο 19**

#### **Συνδικαλιστικές άδειες**

1. Με το παρόν άρθρο αντικαθίσταται το άρθρο 17 του ν. 1264/1982, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 17

Συνδικαλιστικές άδειες.

1. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να διευκολύνει τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων, των ελεγκτικών επιτροπών και τους αντιπροσώπους των πρωτοβάθμιων στις

δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Την ίδια υποχρέωση έχει για τα διοικητικά συμβούλια, τις ελεγκτικές επιτροπές και τους αντιπροσώπους των δευτεροβάθμιων στις τριτοβάθμιες, όπως και για τα διοικητικά συμβούλια και τις ελεγκτικές επιτροπές των τριτοβάθμιων οργανώσεων.

2. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να παρέχει: α) Στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της πιο αντιπροσωπευτικής τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης άδεια απουσίας όσο χρόνο διαρκεί η θητεία της. β) Στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των πιο αντιπροσωπευτικών δευτεροβάθμιων οργανώσεων άδεια απουσίας έως 9 μέρες το μήνα και έως 15 για τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο, Γεν. Γραμματέα και Ταμία. γ) Στους Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο, Γενικό Γραμματέα των πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων άδεια απουσίας έως 5 μέρες το μήνα αν τα μέλη τους είναι 500 και πάνω και ως τρεις μέρες αν είναι λιγότερα. δ) Στους αντιπροσώπους στις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες οργανώσεις άδεια απουσίας για όλη τη διάρκεια συνεδρίων που συμμετέχουν.

3. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 2 άδειες απουσίας περιορίζονται σε τριάντα (30) μέρες το χρόνο για τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, αλλιώς του Προεδρείου των μη αντιπροσωπευτικών τριτοβάθμιων οργανώσεων και στο 1/3 του αναφερόμενου στα εδάφια β' και γ' χρόνου προκειμένου για την αμέσως επόμενη, της πιο αντιπροσωπευτικής, οργάνωση.

4. Ο χρόνος απουσίας των εργαζομένων κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου θεωρείται χρόνος πραγματικής εργασίας για όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την εργασιακή και ασφαλιστική σχέση εκτός από το δικαίωμα λήψεως αποδοχών για τον αντίστοιχο χρόνο. Οι ασφαλιστικές εισφορές συνδικαλιστικών στελεχών για το χρόνο της συνδικαλιστικής άδειάς τους καταβάλλονται από την οργάνωσή τους.

5. Για κάθε διαφωνία σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου αποφασίζει, ύστερα από αίτηση της μιας ή της άλλης πλευράς, ή Επιτροπή του άρθρου 15 αυτού του νόμου».

2. Με το παρόν άρθρο τροποποιείται επίσης το άρθρο 18 του ν. 1264/1982, το οποίο ως εξής:

« Άρθρο 18

Ρύθμιση συνδικαλιστικών δικαιωμάτων

1. Οι διατάξεις των άρθρων 14, 15, 16, 17 αποτελούν ελάχιστα συνδικαλιστικά δικαιώματα.
2. Ρυθμίσεις ευνοϊκότερες για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών που έχουν ήδη

αποκτηθεί ή θα αποκτηθούν με συμφωνία μισθωτών και εργοδοτών ή με Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας ή Διαιτητικές Αποφάσεις υπερισχύουν.»

3. Με το παρόν άρθρο καταργούνται οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 6 ν. 2224/1994 (Α' 112), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 6

Θέματα συλλογικών συμβάσεων εργασίας - Συνδικαλιστικές άδειες

1. Είναι ανίσχυρη η καταγγελία συλλογικής σύμβασης εργασίας που έχει κυρωθεί με νόμο.

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 2085/1992 (ΦΕΚ 170 Α') καταργείται από τότε που ίσχυσε.

3. Χορηγούνται συνδικαλιστικές άδειες: α) στα μέλη της Διοίκησης της πλέον αντιπροσωπευτικής τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους, β) στον Πρόεδρο των Εργατικών Κέντρων και των Ομοσπονδιών, εφόσον οι υπαγόμενες σε αυτά πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν μέχρι 1500 ψηφίσαντα μέλη, δεκαπέντε (15) ημέρες το μήνα, γ) στον Πρόεδρο των Εργατικών Κέντρων και των Ομοσπονδιών, εφόσον οι υπαγόμενες σε αυτά πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν από 1501-10000 ψηφίσαντα μέλη, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του, δ) στον Πρόεδρο και Γενικό Γραμματέα των Εργατικών Κέντρων και Ομοσπονδιών, εφόσον οι υπαγόμενες σε αυτό οργανώσεις έχουν άνω των 10000 ψηφισάντων μελών για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους. Οι ημέρες αυτές είναι πληρωνόμενες. ε' "στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Γραμματείας της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους".

"4. α. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των υπαλλήλων του άρθρου 30 του ν. 1264/1982 (ΦΕΚ 79 Α). Οπου οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε εργατικά κέντρα καταλαμβάνουν και τα νομαρχιακά τμήματα που υπάγονται στην Α.Δ.Ε.Δ.Υ.. β. Το άρθρο 18 του ν. 1264/1982 ισχύει τόσον επί των υπαλλήλων των φορέων του δημοσίου τομέα όπως αυτός είχε οριοθετηθεί με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, όσον και επί των μισθωτών των απασχολούμενων με σχέση εξαρτημένης εργασίας στον ιδιωτικό τομέα".

Κάθε άλλη αντίθετη ρύθμιση καταργείται.»

#### Άρθρο 20

Με το παρόν άρθρο τροποποιείται δια της προσθήκης παραγράφου 5 το άρθρο 22 του ν. 1264/1982 (Α' 79), το οποίο έχει ως εξής:

## «Άρθρο 22

1. Απαγορεύεται κατά τη διάρκεια νόμιμης απεργίας η πρόσληψη απεργοσπαστών.
2. Απαγορεύεται η ανταπεργία (λοκ-άουτ).
3. Δεν επιτρέπεται η δικαστική απαγόρευση απεργίας με ασφαλιστικά μέτρα.
4. Για διάφορες που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 19 - 22 αποφασίζει το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της συνδικαλιστικής οργάνωσης που έχει κηρύξει την απεργία κατά τη διαδικασία των άρθρων 663 έως 676 του Κώδικα πολιτικής Δικονομίας.

Σε επείγουσες περιπτώσεις οι πρόεδροι των αρμόδιων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων δικαστηρίων προσδιορίζουν σύντομη δικάσιμη και συντέμνουν τις προθεσμίες επίδοσης των δικογράφων, ώστε η συζήτηση να πραγματοποιηθεί μέσα σε πέντε ημέρες από την κατάθεσή τους ανεξάρτητα από τον αριθμό των υποθέσεων που εκκρεμούν.

(Για την έφεση αποφασίζει ο πρόεδρος εφετών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 674 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Η προθεσμία της έφεσης είναι τρεις (3) μέρες.»

**ΜΕΡΟΣ Δ΄**

**«Ζητήματα καταπολέμησης της διαφθοράς και ενίσχυσης της διαφάνειας και του ελέγχου στα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων, των αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου»**

**Άρθρο 36****Τροποποιήσεις στο άρθρο 1 του ν. 3023/2002**

1. Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:
 

«γ) Ιδιωτική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση οποιασδήποτε μορφής που παρέχεται σε δικαιούχους χρηματοδότησης από φυσικά ή από νομικά πρόσωπα που δεν ανήκουν στο στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα.»
2. Με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:
 

«δ) Περίοδος ελέγχου προεκλογικών δαπανών:

δα) Το χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την προκήρυξη των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. δβ) Το χρονικό διάστημα που καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 3α του ν. 3213/2003 όπως ισχύει, σε περίπτωση προκήρυξης έκτακτων γενικών βουλευτικών εκλογών που δεν μπορεί να υπερβαίνει το διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών.

δβ) Το χρονικό διάστημα που καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 3α του ν. 3213/2003 όπως ισχύει, σε περίπτωση προκήρυξης έκτακτων γενικών βουλευτικών εκλογών που δεν μπορεί να υπερβαίνει το διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών.»

3. Με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου προστίθεται υποπερίπτωση δγ' μετά την υποπερίπτωση δβ' της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«δβ) Το χρονικό διάστημα που καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 3α του ν. 3213/2003 όπως ισχύει, σε περίπτωση προκήρυξης έκτακτων γενικών βουλευτικών εκλογών που δεν μπορεί να υπερβαίνει το διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών.»

4. Με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου προστίθεται φράση στο τέλος της υποπερίπτωσης ζα' της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«ζα) Τα ποσά που συγκεντρώνουν τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων από πάσης φύσης οικονομική ενίσχυση από κάθε πηγή και ιδίως από τακτικές και έκτακτες εισφορές μελών, βουλευτών, υποστηρικτών, ψηφοφόρων και φίλων, οικονομικές εξορμήσεις, δωρεές, δάνεια, μερίσματα, τόκους, την εκμετάλλευση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας τους ή οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα.»

5. Με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η παράγραφος 7 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«7. Η κρατική χρηματοδότηση δεν υπόκειται σε φόρο. Ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της συνολικής κρατικής χρηματοδότησης που λαμβάνει κάθε κόμμα και συνασπισμός κομμάτων είναι ακατάσχετο και ανεκχώρητο. Το ποσόν της ιδιωτικής χρηματοδότησης που δίδεται στους δικαιούχους χρηματοδότησης εκπίπτει ολόκληρο από το φορολογητέο εισόδημα του χρηματοδότη.»

### Άρθρο 37

**Τροποποίηση του άρθρου 5 του ν. 3023/2002**

Με το άρθρο 2 προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«1. Όλα τα έσοδα, όπως προσδιορίζονται στο στοιχείο ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, και οι δαπάνες, όπως προσδιορίζονται στο στοιχείο θ' του άρθρου 1, του κάθε κόμματος ή συνασπισμού, διακινούνται μέσω ενός έως τριών τραπεζικών λογαριασμών, που τηρούνται σε τρία πιστωτικά ιδρύματα της επιλογής του. Απαγορεύεται το άνοιγμα και η διατήρηση άλλων τραπεζικών λογαριασμών, εντός ή εκτός της Ελληνικής Επικράτειας. Όλα τα έσοδα καταλήγουν αποκλειστικά σε αυτούς τους τραπεζικούς λογαριασμούς του κάθε κόμματος ή συνασπισμού. Οι δαπάνες των ανωτέρω δικαιούχων αποδεικνύονται με ταμειακές αποδείξεις, τιμολόγια, τραπεζικές επιταγές εμβάσματα και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, ώστε να πιστοποιείται εμφανώς το πρόσωπο του χρηματοδότη.»

**Άρθρο 38****Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 3023/2002**

1. Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 6, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«1. Όλα τα έσοδα και οι δαπάνες κάθε υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διακινούνται υποχρεωτικώς μέσω ενός και μοναδικού τραπεζικού λογαριασμού.»

2. Με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«3. Ο λογαριασμός αυτός γνωστοποιείται, εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από το άνοιγμά του, στην Επιτροπή Ελέγχου. Παράλληλα ο υποψήφιος ή/και αιρετός αντιπρόσωπος γνωστοποιεί και όλους τους άλλους λογαριασμούς στους οποίους είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος σε πιστωτικό ίδρυμα εδρεύον στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Σε περίπτωση που η Επιτροπή Ελέγχου διαπιστώσει την ύπαρξη μη δηλωμένου λογαριασμού ή διακίνησης χρημάτων μέσω άλλου λογαριασμού πλην της παραγράφου 1 του παρόντος, για τα έσοδα, όπως προσδιορίζονται στο στοιχείο η' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, και τις δαπάνες, όπως προσδιορίζονται στα στοιχεία ια' και ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, του υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου, το περιεχόμενο του λογαριασμού δύναται να κατασχεθεί υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.»

## Άρθρο 39

## Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 3023/2002

1. Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διαγράφεται μία φράση στην παράγραφο 1 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«1. Η χρηματοδότηση γίνεται με ονομαστικές καταθέσεις στους τραπεζικούς λογαριασμούς των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 5 αντίστοιχα. Η χρηματοδότηση μπορεί να πραγματοποιηθεί και με όποια άλλη μέθοδο επιτρέπει τη σύνδεση του προσφερόμενου ποσού με κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο μπορεί να ταυτοποιηθεί.»
2. Με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«3. Κάθε ιδιωτική χρηματοδότηση σε πολιτικό κόμμα και συνασπισμό κομμάτων που υπερβαίνει το ποσό των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ διενεργείται υποχρεωτικά μόνο μέσω των τραπεζικών λογαριασμών της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.»
3. Με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«4. Η έκδοση κουπονιών, η αγορά των οποίων αποτελεί μέσο χρηματοδότησης, επιτρέπεται μόνο εφόσον αυτά είναι αριθμημένα και θεωρημένα από την Επιτροπή Ελέγχου. Σε αυτά, είναι υποχρεωτική η αναγραφή του ονοματεπωνύμου και του αριθμού φορολογικού μητρώου ή του δελτίου της αστυνομικής ταυτότητας του αγοραστή - χρηματοδότη. Στο τέλος κάθε έτους, η Επιτροπή Ελέγχου υποχρεούται να διασταυρώνει αν το υπόλοιπο που προκύπτει από τη διαφορά ανάμεσα στα θεωρημένα και στα διατεθέντα από το κόμμα ή το συνασπισμό κουπόνια, συμπίπτει με τον αριθμό των αδιάθετων κουπονιών που υποχρεωτικά της επιστρέφονται με ευθύνη των τελευταίων. Με απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου του παρόντος νόμου, καθορίζεται η διαδικασία επιστροφής των κουπονιών που δεν διατέθηκαν, ο τρόπος και τα όργανα βεβαίωσης της καταστροφής τους και κάθε σχετική λεπτομέρεια.»
4. Με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η παράγραφος 6 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«6. Απαγορεύονται η χρηματοδότηση και κάθε είδους παροχές προς τα κόμματα ή τους συνασπισμούς από: α. Φυσικά πρόσωπα, που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια και νομικά



πρόσωπα που δεν έχουν την έδρα τους στην Ελληνική Επικράτεια. β. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα που ανήκουν στο στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα. γ. Οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού.»

5. Με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η παράγραφος 7 του άρθρου 7 του νόμου 3023/2002, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«7. Απαγορεύεται η χορήγηση δανείων από τις τράπεζες προς τους δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης με εγγύηση την κρατική χρηματοδότηση πέραν του τρέχοντος οικονομικού έτους.»

6. Με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου καταργείται η παράγραφος 8 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«8. Κατ' εξαίρεση των διατάξεων των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων δύνανται να διοργανώνουν εξορμήσεις με σκοπό την οικονομική τους ενίσχυση. Το σύνολο των εσόδων κάθε πολιτικού κόμματος και συνασπισμού κομμάτων από τη διοργάνωση των εξορμήσεων με σκοπό την οικονομική τους ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσόν των εκατό πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ κατ' έτος.»

#### **Άρθρο 40**

##### **Τροποποίηση του άρθρου 7B του ν. 3023/2002**

Με το παρόν άρθρο αντικαθίσταται η παράγραφος 4 του άρθρου 7B του ν. 3023/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 6 του νόμου 4304/2014, που έχει ως εξής:

«4. Απαγορεύονται η χρηματοδότηση και κάθε είδους παροχές προς τους κατά τα ανωτέρω υποψηφίους ή/και αιρετούς από: α. Φυσικά πρόσωπα, που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια και νομικά πρόσωπα που δεν έχουν την έδρα τους στην Ελληνική Επικράτεια. β. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα που ανήκουν στο στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα. γ. Οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού.»

#### **Άρθρο 41**

##### **Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 3023/2002**

1. Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διαγράφεται μία λέξη στην παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«2. Τα λογιστικά αυτά βιβλία, ελέγχονται ετησίως από την Επιτροπή Ελέγχου, με βάση τους ετήσιους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς που τα κόμματα, οι

συνασπισμοί και οι εκλογικοί συνδυασμοί της γνωστοποιούν κάθε χρόνο υποχρεωτικά με δική τους ευθύνη.»

2. Με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου προστίθενται παράγραφοι 5, 6 και 7 στο άρθρο 16 του ν. 3023/2002, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

#### «Άρθρο 16

##### Βιβλία εσόδων - εξόδων

1. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων τηρούν στην έδρα τους λογιστικά βιβλία Γ' κατηγορίας, στα οποία καταχωρούνται και μηχανογραφούνται πλήρως και υποχρεωτικά, κατά κατηγορίες και ξεχωριστά για κάθε έτος, όλα τα έσοδα και οι δαπάνες τους. Επίσης καταχωρούνται χωριστά τα ποσά που συγκεντρώθηκαν από αυτούς κατά τον εκλογικό αγώνα και οι εκλογικές δαπάνες. Στο βιβλίο που τηρείται από συνασπισμό καταχωρούνται και τα έσοδα και οι δαπάνες των κομμάτων που τον συγκροτούν.

2. Τα λογιστικά αυτά βιβλία, ελέγχονται ετησίως από την Επιτροπή Ελέγχου, με βάση τους ετήσιους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς που τα κόμματα, οι συνασπισμοί και οι εκλογικοί συνδυασμοί της γνωστοποιούν κάθε χρόνο υποχρεωτικά με δική τους ευθύνη.

3. Στο βιβλίο καταχωρούνται το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας όποιου χρηματοδοτεί καθ' οποιoδήποτε τρόπο κόμμα και συνασπισμό κομμάτων.

4. Κάθε πολιτικό κόμμα και συνασπισμός τηρεί υποχρεωτικά στην έδρα του αναλυτικό αρχείο με τα στελέχη των παραστατικών, συμπεριλαμβανομένων και των κουπονιών και των αποδείξεων που αντιστοιχούν σε κάθε έσοδο και δαπάνη του.»

#### Άρθρο 42

##### Τροποποίηση του άρθρου 16Α του ν. 3023/2002

1. Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α του ν. 3023/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 13 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«α) Όσον αφορά τα υπό στοιχεία ιδα' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ελεγχόμενα πρόσωπα, τους ετήσιους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς όπως αυτοί προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία που τηρούν κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του παρόντος νόμου κάθε έτος.»

2. Με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α του νόμου 3023/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 13 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«β) Όσον αφορά τα υπό στοιχεία ιδβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ελεγχόμενα πρόσωπα, αναλυτικές καταστάσεις, παραστατικά και αποδείξεις εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο αποδεικτικό της χρηματοδότησής τους και της διαχείρισης των οικονομικών τους στοιχείων για την περίοδο ελέγχου των προεκλογικών δαπανών.»

3. Με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 16Α του ν. 3023/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 13 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«δ) Όσον αφορά τα υπό στοιχεία ιδγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ελεγχόμενα πρόσωπα το πλήρες και αναλυτικό περιεχόμενο, καθώς και την οικονομική αποτίμηση των εκατέρωθεν συναλλαγών που έχουν πραγματοποιήσει με τους δικαιούχους χρηματοδότησης για την περίοδο ελέγχου των προεκλογικών δαπανών.»

4. Με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου διαγράφεται μία φράση στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α του νόμου 3023/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 13 του νόμου 4304/2014, που έχει ως εξής:

«ε) Όσον αφορά τους υποψήφιους εκλογικούς συνδυασμούς του α' και β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με το ν. 3852/2010 όπως κάθε φορά ισχύει, τους ετήσιους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς, όπως αυτοί προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία που τηρούν κατά το άρθρο 9 του ν. 3870/2010, όπως ισχύει, από τα οποία θα προκύπτει αναλυτικά και στο σύνολό της πάσης φύσεως χρηματοδότησης που έχουν λάβει από πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων.»

### **Άρθρο 43**

#### **Τροποποίηση του άρθρου 21 του ν. 3023/2002**

1. Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διαγράφεται η υποπερίπτωση ιδδ' στην παράγραφο 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«ιδδ) Τα πλήρη στοιχεία κάθε νομικού προσώπου που χρηματοδοτεί με οποιοδήποτε χρηματικό ποσό τους υπό στοιχεία εα' και εβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δικαιούχους χρηματοδότησης, καθώς και τα ακριβή στοιχεία του χρηματοδοτούμενου και το ακριβές ποσό αυτής.»

2. Με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου διαγράφεται μία φράση στην υποπερίπτωση ιδζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«ιδζ) Τους ετήσιους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών, όπως αυτοί προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία που τηρούν, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του παρόντος νόμου και τις συνταχθείσες ετήσιες εκθέσεις της με τα αποτελέσματα του ελέγχου των βιβλίων αυτών.»

3. Με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου αντικαθίσταται η υποπερίπτωση ιδθ' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«ιδθ) Τις προεκλογικές δαπάνες κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων και το συνολικό ποσό που διέθεσαν όλα τα κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων κατά την περίοδο ελέγχου προεκλογικών δαπανών.»

4. Με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου προστίθεται υποπερίπτωση ιζ' στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 του ν. 4304/2014, που έχει ως εξής:

«2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι οι ακόλουθες: α) Στην Επιτροπή Ελέγχου διαβιβάζονται οι καταγγελίες που αφορούν πιθανές παραβάσεις του παρόντος νόμου, τις οποίες εξετάζει κατ' αποκλειστικότητα και αποφαινεται αιτιολογημένα επ' αυτών. β) Η Επιτροπή Ελέγχου επιβάλλει με απόφασή της στα ελεγχόμενα πρόσωπα που παραβίασαν εξακριβωμένα τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις. γ) Η Επιτροπή Ελέγχου ρυθμίζει με πράξεις του Προέδρου της κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου ως προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα του υπό στοιχείο ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1. δ) Η Επιτροπή Ελέγχου έχει σε θέματα ελέγχου των οικονομικών των υπό στοιχείο ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου προσώπων, την αρμοδιότητα της παραγράφου 4 του άρθρου 3B του ν. 3213/2003, όπως ισχύει. ε) Η Επιτροπή Ελέγχου εισηγείται ή/και γνωμοδοτεί για την έκδοση κανονιστικών πράξεων που αφορούν στον παρόντα νόμο. στ) Στο τέλος κάθε έτους η Επιτροπή Ελέγχου υποβάλλει έκθεση των πεπραγμένων της στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και στους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών. ζ) Η Επιτροπή Ελέγχου έχει, προς διαπίστωση των παραβάσεων του παρόντος νόμου, την εξουσία να ελέγχει πλήρως τα πάσης φύσεως βιβλία, δηλώσεις, έγγραφα και λοιπά στοιχεία που της προσκομίζουν τα ελεγχόμενα πρόσωπα και οι υπόχρεοι, δύναται να λαμβάνει ένορκες ή ανωμοτί, κατά την κρίση της, καταθέσεις, στις περιπτώσεις που προβλέπεται επιβολή διοικητικών κυρώσεων, με την

επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο θεωρείται αναγκαίο για τον έλεγχο της εφαρμογής του παρόντος νόμου. Η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να ορίσει προθεσμία στα ελεγχόμενα πρόσωπα για παροχή διευκρινήσεων ή συμπλήρωση των στοιχείων που καταθέτουν ως προς τη χρηματοδότηση, την οικονομική διαχείριση και την προέλευση των πάσης φύσεως πόρων που τελούν αμέσως ή εμμέσως υπό τον έλεγχό τους. Το έργο της Επιτροπής Ελέγχου επικουρείται από έναν Εισαγγελέα Πρωτοδικών ειδικών αρμοδιοτήτων και αποκλειστικής ενασχόλησης με τις υποθέσεις του παρόντος νόμου, ο οποίος θα παρέχει στην Επιτροπή κάθε αναγκαία συνδρομή, κατά την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της, ο οποίος διορίζεται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου μετά από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου. Η θητεία του είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται για μια ακόμα φορά. η) Η εξέταση των οικονομικών των υποψήφιων αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατά την περίοδο ελέγχου προεκλογικών δαπανών, ολοκληρώνεται εντός πέντε (5) μηνών από την υποβολή στην Επιτροπή Ελέγχου των στοιχείων, τα οποία προβλέπονται στο στοιχείο β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α του παρόντος νόμου. θ) Καταγράφει πλήρως και αποτιμά χρηματικά τις εισφορές σε είδος που έλαβαν χώρα, κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου των προεκλογικών δαπανών, στους δικαιούχους χρηματοδότησης, σύμφωνα με την αγοραία τιμή. ι) Αναφέρει ρητά τις πιθανολογούμενες παραβάσεις του παρόντος νόμου σε ετήσια έκθεση που εκδίδει. ια) Εκδίδει αιτιολογημένα πορίσματα για τους ελέγχους που διενεργεί, όπου καταγράφει και τη γνώμη της μειοψηφίας. ιβ) Σε περίπτωση τέλεσης ποινικών αδικημάτων διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση τα πορίσματα με τα οποία διαπιστώθηκαν αυτά στον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα. ιγ) Εξετάζει αν τα ποσά της χρηματοδότησης προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδ' έως ιδδ', της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, διατέθηκαν για τις προβλεπόμενες από το νόμο δραστηριότητες και σε αρνητική περίπτωση επιβάλλει στα ελεγχόμενα πρόσωπα πρόστιμο ισόποσο με το διπλάσιο του παρανόμως διατεθέντος ποσού εκτός εάν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο. ιδ) Τηρεί και διαχειρίζεται επίσημη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, στην οποία η πρόσβαση για ενημέρωση είναι ελεύθερη και στην οποία δημοσιοποιεί: ιδα) Την κοινοποιηθείσα από το Υπουργείο Εσωτερικών κρατική χρηματοδότηση που λαμβάνει κάθε δικαιούχος αυτής. ιδβ) Κατάλογο στον οποίο αναφέρονται όλα τα δάνεια που έχει λάβει από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα κάθε πολιτικού κόμμα ή/και συνασπισμός κομμάτων, καθώς και αντίγραφο του κειμένου της κάθε συμφωνίας δανείου μεταξύ κόμματος ή/και συνασπισμού κομμάτων αφενός και του πιστωτικού ιδρύματος αφετέρου. ιδγ) Αναλυτικό αρχείο με τις δωρεές, τα δάνεια και

οποιοδήποτε είδος οικονομικής συνδρομής, καθώς και της εισφοράς σε είδος, αποτιμηθείσας σε χρήμα, που έχει λάβει κάθε υποψήφιος εκλογικός συνδυασμός στις εκλογές ανάδειξης αντιπροσώπων α' και β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης από πολιτικά κόμματα ή/και συνασπισμούς κομμάτων. ιδδ) Τα πλήρη στοιχεία κάθε νομικού προσώπου που χρηματοδοτεί με οποιοδήποτε χρηματικό ποσό τους υπό στοιχεία εα' και εβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δικαιούχους χρηματοδότησης, καθώς και τα ακριβή στοιχεία του χρηματοδοτούμενου και το ακριβές ποσό αυτής. ιδε) Τα πλήρη στοιχεία κάθε φυσικού προσώπου που χρηματοδοτεί τους υπό στοιχείο εβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δικαιούχους χρηματοδότησης, εφόσον η χρηματοδότηση υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ κατ' έτος, καθώς και τα ακριβή στοιχεία του χρηματοδοτούμενου και το ακριβές ποσό αυτής. ιδστ) Τα πλήρη στοιχεία κάθε χρηματοδότη προς τους υπό στοιχείο εα' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δικαιούχους χρηματοδότησης, εφόσον η χρηματοδότηση υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ κατ' έτος, καθώς και τα ακριβή στοιχεία του χρηματοδοτούμενου και το ακριβές ποσό αυτής. ιδζ) Τους ετήσιους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών, όπως αυτοί προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία που τηρούν, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του παρόντος νόμου και τις συνταχθείσες ετήσιες εκθέσεις της με τα αποτελέσματα του ελέγχου των βιβλίων αυτών. ιδη) Τα αιτιολογημένα πορίσματα για τους ελέγχους που διενεργεί, περιλαμβανομένης και της γνώμης της μειοψηφίας. ιδθ) Τις προεκλογικές δαπάνες κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων και το συνολικό ποσό που διέθεσαν όλα τα κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων κατά την περίοδο ελέγχου προεκλογικών δαπανών. ιδι) Κανονιστικά κείμενα, αποφάσεις, εκθέσεις, διαβουλεύσεις και πληροφορίες. ιε) Διαβιβάζει απευθείας στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 100 του Συντάγματος τους φακέλους με τις παραβάσεις για τις οποίες συντρέχει λόγος έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα κατά το άρθρο 26 του παρόντος νόμου. ιστ) Για όσους εκ των ελεγχόμενων προσώπων και των υπόχρεων απαιτείται προηγούμενη απόφαση της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 86 παράγραφοι 1 και 2 εδάφιο 1 του Συντάγματος, προκειμένου να εκκινήσει η προδικασία και να ασκηθεί ποινική δίωξη εις βάρος τους για αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, γνωμοδοτικό συμβούλιο συγκροτούμενο ετησίως και για το αντίστοιχο έτος, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 155 του Κανονισμού της Βουλής, είναι αρμόδιο να γνωμοδοτεί θετικά ή αποφατικά για την παραπομπή τους στο Δικαστήριο. Τη γνωμοδότηση αυτή διαβιβάζει αμελλητί στη Βουλή. Του δικαστικού συμβουλίου προεδρεύει ο αρχαιότερος από τους κληρωθέντες δικαστές.»

**Άρθρο 44****Τροποποίηση του άρθρου 3 του ν. 3870/2010**

Με το παρόν άρθρο προστίθεται περίπτωση δ' στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 του ν. 3870/2010 (Α' 138), που έχει ως εξής:

«1. Απαγορεύονται η χρηματοδότηση και κάθε είδους παροχές προς τους περιφερειακούς και δημοτικούς συνδυασμούς, καθώς και προς τους υποψήφιους αντιπεριφερειάρχες, περιφερειακούς και δημοτικούς συμβούλους από:

- α. Φυσικά πρόσωπα, τα οποία είναι οφειλέτες των οικείων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων ή δήμων, για ποσό ανώτερο των χιλίων (1.000) ευρώ. Για το σκοπό αυτόν, οι ανωτέρω οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης υποχρεούνται να παραδώσουν στους επικεφαλής των αντίστοιχων συνδυασμών καταστάσεις οφειλετών για ποσά ανώτερα των χιλίων (1.000) ευρώ. Η παράδοση των καταστάσεων γίνεται εντός δέκα (10) ημερών, αφότου υποβληθεί το σχετικό αίτημα και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3471/2006 (ΦΕΚ 133 Α').
- β. Φυσικά πρόσωπα, τα οποία είναι ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελληνίας ή τοπικής κυκλοφορίας ή είναι ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών, εν γένει, σταθμών ή ιδιοκτήτες διαδικτυακών και τηλεπικοινωνιακών φορέων, καθώς και από συζύγους και κατιόντες αυτών.
- γ. Φυσικά πρόσωπα που είναι υπάλληλοι των οικείων Ο.Τ.Α. ή των αντίστοιχων νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών.»

**Άρθρο 45****Τροποποίηση του άρθρου 19 του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ)**

Με το άρθρο 10 προστίθεται παράγραφος 3 στο άρθρο 19 του ν. 4172/2013 (Α' 167), που έχει ως εξής:

**«Άρθρο 19****Μειώσεις φόρου για δωρεές**

1. Το ποσό του φόρου μειώνεται κατά δέκα τοις εκατό (10%) επί των ποσών δωρεών προς τους φορείς που ορίζονται στην απόφαση της επόμενης παραγράφου, εφόσον οι δωρεές υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους το ποσό των εκατό (100) ευρώ. Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι φορείς με έδρα την ημεδαπή ή άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. που αναγνωρίζονται για το σκοπό του προσδιορισμού της μείωσης φόρου επί του ποσού των χορηγούμενων σε αυτούς δωρεών, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εφόσον τα ποσά των δωρεών κατατίθενται σε ειδικούς για το

σκοπό αυτόν λογαριασμούς τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ..»

## **ΜΕΡΟΣ Ε΄**

### **«Λοιπές διατάξεις»**

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**

#### **«Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης»**

##### **Άρθρο 46**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4469/2017 (Α΄ 62)**

Με την παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου αντικαθίσταται το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4469/2017 (Α΄ 62), η οποία έχει ως εξής:

«2. Κατά τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 1 ο συντονιστής ελέγχει αν συγκεντρώθηκε το απαιτούμενο ποσοστό απαρτίας συμμετεχόντων πιστωτών της περίπτωσης στ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 1. Αν ο συντονιστής διαπιστώσει ότι το ποσό απαίτησης που έχει δηλωθεί από τον οφειλέτη είναι διαφορετικό από το ποσό που βεβαιώθηκε από τον πιστωτή και ότι αυτή η διαφορά δεν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, ζητεί από τον οφειλέτη και τον πιστωτή αποδεικτικά έγγραφα για το ύψος της απαίτησης, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών. Αν δεν προκύπτει από τα προσκομιζόμενα έγγραφα το ακριβές ύψος της απαίτησης, ο συντονιστής προσμετρά στα ποσοστά της απαρτίας και της πλειοψηφίας μόνο το μέρος της απαίτησης που δεν αμφισβητείται. Αν δεν υπάρχει απαρτία, η διαδικασία θεωρείται περαιωθείσα ως άκαρπη και ο συντονιστής συντάσσει πρακτικό αποτυχίας της διαδικασίας, το οποίο αποστέλλει ηλεκτρονικά στην Ε.Γ.Δ.Ι.Χ., στον αιτούντα και στους πιστωτές».

##### **Άρθρο 47**

##### **Τροποποίηση διατάξεων ν. 4412/2016 (Α΄ 147)**

1. Με το παρόν άρθρο αντικαθίσταται η παράγραφος 8 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Η έκδοση ξεχωριστών Αριθμών Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) αφορά σε όλα τα έγγραφα που θα καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ και με βάση αυτούς θα συνδέονται οι σχετικές μεταξύ τους αντίστοιχες πράξεις. Η καταχώριση δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ, καθώς και η αναφορά του ΑΔΑΜ, αποτελούν στοιχεία της κανονικότητας της



δαπάνης, με την έννοια ότι η ύπαρξη αριθμού ΑΔΑΜ εξομοιώνεται με δικαιολογητικό που απαιτείται και την παρ. 2 του άρθρου 91 του ν. 4270/2014. Αρκεί η επίκληση του ΑΔΑΜ για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση των πράξεων που καταχωρίζονται τόσο κατά τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικούμενων όσο και κατά την επικοινωνία μεταξύ φορέων του Δημοσίου».

2. Αντικαθίσταται επίσης η παράγραφος 1 του άρθρου 66 ν. 4412/2016 που έχει ως εξής:

«Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν τις προκηρύξεις και διακηρύξεις και τις αποφάσεις ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως της διαδικασίας ανάθεσης αυτών, με την επιφύλαξη εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 38, στο ΚΗΜΔΗΣ. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία ανάρτησης των ως άνω στοιχείων στο ΚΗΜΔΗΣ».

3. Με το ίδιο άρθρο, παρ. 3, αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 117 του ν. 4412/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«Για τη διενέργεια συνοπτικού διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει απλοποιημένη προκήρυξη, σύμφωνα με το άρθρο 66».

4. Με το αυτό άρθρο αντικαθίσταται η παράγραφος 3 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Μετά την έκδοση της απόφασης απευθείας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει αυτή στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 66, με την επιφύλαξη του άρθρου 379 παράγραφος 3. Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο: α) την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής, β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της, γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, δ) κάθε άλλη πληροφορία που η αναθέτουσα αρχή κρίνει απαραίτητη.»

5. Με το αυτό άρθρο αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 120 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας του συνοπτικού διαγωνισμού νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της απλοποιημένης προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 66, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 376».

6. Με το αυτό άρθρο αντικαθίσταται η περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 121 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Άρθρο 121 - Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων

1. Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων τηρούνται οι ακόλουθες προθεσμίες:

[...]

γ) Στο συνοπτικό διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε δώδεκα (12) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ.»

7. Με το αυτό άρθρο αντικαθίσταται το άρθρο 122 του ν. 4412/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«Με την επιφύλαξη των άρθρων 117 και 118, οι προκηρύξεις σύμβασης για όλες τις διαδικασίες σύναψης σύμβασης κάτω των ορίων χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού. Οι προκηρύξεις σύμβασης συντάσσονται, σύμφωνα με τυποποιημένα έντυπα που εκδίδει η Αρχή κατά την παρ. 5 του άρθρου 53, περιέχουν κατ' ελάχιστον τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Γ' του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α', εφόσον οι εν λόγω πληροφορίες προσιδιάζουν στις συμβάσεις αυτές και δημοσιεύονται, σύμφωνα με το άρθρο 66».

8. Με το αυτό άρθρο αντικαθίστανται τα εδάφια α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 τα οποία έχουν ως εξής:

«Οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν τις προκηρύξεις, διακηρύξεις και αποφάσεις ανάθεσης συμβάσεως, ανεξαρτήτως της διαδικασίας ανάθεσης αυτών, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 38, στο ΚΗΜΔΗΣ. Οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία ανάρτησης των ως άνω στοιχείων στο ΚΗΜΔΗΣ».

9. Με το αυτό άρθρο αντικαθίσταται, επίσης, το εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου 327 του ν. 4412/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«Για τη διενέργεια συνοπτικού διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει απλοποιημένη προκήρυξη, σύμφωνα με το άρθρο 296».

10. Με την παρ. 10 του άρθρου αυτού αντικαθίσταται το εδ. α' της παρ. 4 του άρθρου 328 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Άρθρο 328 - Απευθείας ανάθεση

[...]

4. Η απόφαση απευθείας ανάθεσης δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 296. Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο: α) την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του αναθέτοντος φορέα, β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της, γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, δ) κάθε άλλη πληροφορία που κρίνει απαραίτητη ο αναθέτων φορέας.»

11. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο η παράγραφος 2 του άρθρου 330 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Ως χρόνος έναρξης του συνοπτικού διαγωνισμού νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της απλοποιημένης προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 296».

12. Με την παρ. 12 του άρθρου αυτού αντικαθίσταται η περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 331 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Άρθρο 331 - Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης συμβάσεων κάτω των ορίων

1. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων κάτω των ορίων τηρούνται οι ακόλουθες προθεσμίες:

[...]

γ) Στο συνοπτικό διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε δώδεκα (12) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ.»

13. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο το άρθρο 332 του ν. 4412/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«Οι προκηρύξεις σύμβασης κάτω των ορίων, χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, για όλες τις διαδικασίες, με την επιφύλαξη των άρθρων 269 και 328. Οι προκηρύξεις σύμβασης περιέχουν κατ' ελάχιστον τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Β', εφόσον οι εν λόγω πληροφορίες προσιδιάζουν στις συμβάσεις αυτές και δημοσιεύονται, σύμφωνα με το άρθρο 296. Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να χρησιμοποιούν, κατά τη σύνταξη των προκηρύξεων του παρόντος άρθρου, τα τυποποιημένα έντυπα που εκδίδει η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 281».

14. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο η παράγραφος 5 του άρθρου 376 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38 ως χρόνος έναρξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης των παραγράφων 1 και 2 των άρθρων 120 και 330 νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ».

15. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο η παράγραφος 2 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Άρθρο 379 - Έναρξη ισχύος

[...]

2. Η ισχύς των άρθρων 22, 36, 37, «της παραγράφου 3 του άρθρου 79», 258 και 259 αρχίζει, ως προς τους διαγωνισμούς μελετών, τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών την 18η Απριλίου 2017, εκτός από τις περιπτώσεις όπου είναι υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών μέσων, σύμφωνα με τα άρθρα 33, 34 ή 35, την παραγράφου 3 του άρθρου 40, την παραγράφου 2 του άρθρου 65 ή το άρθρο 67 και των άρθρων 270, 271, 272, της παραγράφου 3 του άρθρου 274, της παραγράφου 2 του άρθρου 295 ή το άρθρο 297.»

16. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο η παράγραφος 3 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Η ισχύς των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 38 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 6 του ίδιου άρθρου, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 376. Η ισχύς της παραγράφου 9 του άρθρου 38 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου.»

17. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο οι παράγραφοι 7 και 8 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«7. Οι διατάξεις του Βιβλίου IV (άρθρα 345 έως 374), για τη δικαιοδοσία και την καθ' ύλη αρμοδιότητα των δικαστηρίων αρχίζουν να εφαρμόζονται από την 31η Μαΐου 2017.

8. Οι διατάξεις του Βιβλίου IV (άρθρα 345 έως 374), διέπουν τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται μετά την 31η Μαΐου 2017»

18. Αντικαθίσταται με το ίδιο άρθρο η παράγραφος 11 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016, η οποία έχει ως εξής:

«Η ισχύς της περίπτωσης 27, της παραγράφου 1 του άρθρου 377 αρχίζει την 31η Μαΐου 2017.»

#### Άρθρο 48

Τροποποίηση διατάξεων του νόμου 4354/2015 (Α' 176) «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις

εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.»

1. Με την παράγραφο 1 προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 4354/2015, η οποία είχε ως εξής:

«1.α. Η διαχείριση των απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις που χορηγούνται ή έχουν χορηγηθεί από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα εκτός των αναφερόμενων στην περίπτωση δ' της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4261/2014 (Α' 107) ανατίθεται αποκλειστικά:

αα) σε ανώνυμες εταιρίες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, ειδικού και αποκλειστικού σκοπού, υπό την επιφύλαξη της παρ. 20, που εδρεύουν στην Ελλάδα και

ββ) σε εταιρίες που εδρεύουν σε κράτος - μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), [Αρχή Τροποποίησης] «με οποιονδήποτε νομικό τύπο αποδεκτό για ιδρύματα που διέπονται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/36 (ΕΕL 176/338/27.6.2013) και με την προϋπόθεση ότι έχουν εγκατασταθεί νόμιμα στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος με σκοπό τη διαχείριση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων της ανωτέρω Οδηγίας, καθώς και της Οδηγίας 2004/39 (ΕΕL 145/2004), και της περίπτωσης δ' της παρούσας παραγράφου.

Οι παραπάνω εταιρίες λαμβάνουν ειδική άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εποπτεύονται για τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου από την Τράπεζα της Ελλάδος. Οι εταιρίες αυτές καταχωρούνται σε ειδικά Μητρώα του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) και διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (Α' 37) για τις ανώνυμες εταιρίες.

β. Η μεταβίβαση απαιτήσεων από πιστώσεις και δάνεια που έχουν χορηγήσει ή χορηγούν πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα πλην της περίπτωσης δ' της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4261/2014 (Α' 107), μπορεί να λάβει χώρα μόνο λόγω πώλησης, δυνάμει σχετικής έγγραφης συμφωνίας, σύμφωνα και με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 3, και αποκλειστικά και μόνο προς:

αα) Ανώνυμες εταιρίες που σύμφωνα με το καταστατικό τους μπορούν να προβαίνουν σε απόκτηση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, εδρεύουν στην Ελλάδα και καταχωρίζονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ).

ββ) Εταιρίες που έχουν έδρα στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, που σύμφωνα με το καταστατικό τους μπορούν να προβαίνουν σε απόκτηση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και

γγ) σε εταιρίες που έχουν έδρα σε τρίτες χώρες, που σύμφωνα με το καταστατικό τους μπορούν να προβαίνουν σε απόκτηση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, υπό την επιφύλαξη διατάξεων της ενωσιακής νομοθεσίας, οι οποίες έχουν τη διακριτική ευχέρεια να εγκαθίστανται στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος υπό την προϋπόθεση ότι:

γγα) Η έδρα τους δεν βρίσκεται σε κράτος που έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτό προσδιορίζεται στις εκάστοτε κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 (Α' 167) και

γγβ) η έδρα τους δεν βρίσκεται σε μη συνεργάσιμο κράτος, όπως αυτό προσδιορίζεται στις εκάστοτε κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013.

γ. Η πώληση των παραπάνω απαιτήσεων είναι ισχυρή μόνο εφόσον έχει υπογραφεί συμφωνία ανάθεσης διαχείρισης μεταξύ εταιρίας απόκτησης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις και εταιρίας διαχείρισης απαιτήσεων που αδειοδοτείται και εποπτεύεται κατά τον παρόντα νόμο από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η προϋπόθεση αυτή οφείλει να πληρούται και σε κάθε περαιτέρω μεταβίβαση. Τα δικαιώματα που απορρέουν από τις μεταβιβαζόμενες λόγω πώλησης απαιτήσεις δύνανται να ασκούνται μόνο μέσω των εταιριών διαχείρισης της παρούσας παραγράφου. Οι μεταβιβαζόμενες απαιτήσεις από δάνεια και πιστώσεις λογίζονται ως τραπεζικές και μετά τη μεταβίβασή τους. Οι εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων ευθύνονται για όλες τις υποχρεώσεις απέναντι στο Δημόσιο και σε τρίτους, οι οποίες βαρύνουν τις εταιρίες απόκτησης απαιτήσεων και απορρέουν από τις μεταβιβαζόμενες απαιτήσεις.

δ. Οι διατάξεις του παρόντος δεν επηρεάζουν την εφαρμογή των διατάξεων των νόμων 3156/2003 (Α' 157), ν. 1905/1990 (Α' 147), 1665/1986 (Α' 194), 3606/2007 (Α' 195) και 4261/2014 (Α' 107).»

2. Με την παράγραφο 2 αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, το οποίο έχει ως εξής:

«Οι εταιρίες αυτές καταχωρούνται σε ειδικά Μητρώα του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) και διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (Α' 37) για τις ανώνυμες εταιρίες.»

3. Με την παράγραφο 3 αντικαθίσταται η περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 4354/15, η οποία είχε ως εξής:

«β) την ταυτότητα των φυσικών και νομικών προσώπων που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα, ήτοι ασκώντας έλεγχο, όπως αυτό ορίζεται στο στοιχείο (34) της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 διά ενδιάμεσων νομικών προσώπων, ποσοστό ή δικαιώματα ψήφου ίσα ή μεγαλύτερα από 10% στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας,»

4. Με την παράγραφο 4 αντικαθίσταται η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 4354/15, η οποία είχε ως εξής:

«ε) ερωτηματολόγια συμπληρωμένα από τα πρόσωπα των περιπτώσεων β', γ' και δ', για την αξιολόγηση των κριτηρίων ικανότητας και καταλληλότητας, όπως αυτά καθορίζονται με απόφαση που εκδίδεται από την Τράπεζα της Ελλάδος,»

5. Με την παράγραφο 5 προστίθενται λέξεις στη περίπτωση ζ της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 4354/15, που έχει ως αξής:

«ζ) το επιχειρηματικό πλάνο της εταιρίας,»

6. Με την παράγραφο 6 διαγράφεται τα δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 4354/2015, που είχε ως εξής:

«4. Η Τράπεζα της Ελλάδος χορηγεί την άδεια της παραγράφου 1 του παρόντος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την επομένη της υποβολής της σχετικής αίτησης ή σε περίπτωση που η αίτηση είναι ελλιπής, εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή των επιπρόσθετων πληροφοριών, στοιχείων ή εγγράφων που απαιτούνται. Προηγείται απλή γνώμη τριμελούς Επιτροπής, της οποίας η σύνθεση, σύσταση και οι λοιπές λεπτομέρειες για τη λειτουργία της, καθορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών. Η Τράπεζα της Ελλάδος διαβιβάζει άμεσα το φάκελο της αίτησης με συνοπτικό σημείωμα στην Επιτροπή, η οποία διαβιβάζει τη γνώμη της μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την επομένη της υποβολής της σχετικής αίτησης με πλήρη φάκελο. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, η Τράπεζα της Ελλάδος εκδίδει την απόφασή της εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου και χωρίς τη γνώμη της Επιτροπής. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων της τριμελούς Επιτροπής είναι εμπιστευτικά και οι συνεδριάσεις της Επιτροπής είναι μυστικές.»

7. Με την παράγραφο 7 και την παράγραφο 8 αφενός προστίθενται λέξεις στο τέλος της περίπτωσης β της παραγράφου 8 του άρθρου 1 και αφετέρου στο τελευταίο εδάφιο της ίδιας παραγράφου αντικαθίστανται λέξεις. Η παράγραφος 8 έχει ως εξής:

«8. Σε περίπτωση που φυσικό ή νομικό πρόσωπο:

α. προτίθεται να αποκτήσει ή να διαθέσει άμεσα ή έμμεσα ειδική συμμετοχή σε εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων, ή

β. προτίθεται να αυξήσει ή να μειώσει άμεσα ή έμμεσα την ειδική συμμετοχή του, όπως αυτή ορίζεται στο στοιχείο (33) της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014, σε εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων, ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου που κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, να φτάσει ή να υπερβεί ή να μειωθεί κάτω από το δέκα (10%), το είκοσι (20%), το τριάντα (30%) ή το πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ή ώστε η εταιρία να καταστεί ή να παύσει να είναι θυγατρική του, οφείλει να γνωστοποιεί στην Τράπεζα της Ελλάδος το ύψος της συμμετοχής που θα προκύψει από τη μεταβολή αυτή.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία της κατά το προηγούμενο εδάφιο γνωστοποίησης πρόθεσης εξαγοράς ή της αύξησης της ειδικής συμμετοχής, δύναται να μην επιτρέψει την εν λόγω εξαγορά, εάν υπό το πρίσμα της ανάγκης διασφάλισης της ορθής και συνετούς διοίκησης της εταιρίας κρίνει αιτιολογημένα ως ακατάλληλα οποιοδήποτε από τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, ενώ αν επιτρέψει την εν λόγω αγορά, δύναται να ορίσει προθεσμία ή και όρους για την υλοποίησή της.»

8. Με την παράγραφο 9 τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 25 του άρθρου 1, το οποίο έχει ως εξής:

«25. Οι εταιρίες της περίπτωσης α' της παρ. 1 λογίζονται ως χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3691/2008 (Α' 166) και ως υπόχρεα πρόσωπα κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με την περίπτωση Α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου. Οι πληροφορίες της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3691/2008 πρέπει να είναι διαθέσιμες στον δανειολήπτη.»

9. Με την παράγραφο 10 προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 του ν. 4354/2015, η οποία είχε ως εξής

«2. Αναγκαία προϋπόθεση για να προσφερθούν προς πώληση οι απαιτήσεις των πιστωτικών ή χρηματοδοτικών ιδρυμάτων από μη εξυπηρετούμενα δάνεια είναι να έχει προσκληθεί με εξώδικη πρόσκληση ο δανειολήπτης και ο εγγυητής μέσα σε δώδεκα (12) μήνες πριν από την προσφορά, πριν ή μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου, να διακανονίσει τις οφειλές του βάσει γραπτής πρότασης κατάλληλης ρύθμισης με συγκεκριμένους όρους αποπληρωμής σύμφωνα και με τις διατάξεις του Κώδικα Δεοντολογίας (ν. 4224/2013). Εξαιρούνται από την



ως άνω προϋπόθεση απαιτήσεις επίδικες ή επιδικασθείσες και απαιτήσεις κατά οφειλετών μη συνεργάσιμων κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4224/2013, όπως αυτή ισχύει. Κάθε νέος εκδοχέας απαιτήσεων από μη εξυπηρετούμενα δάνεια και πιστώσεις του άρθρου 1 παρ. 1 οφείλει να εκκινεί εκ νέου τη Διαδικασία Επίλυσης Καθυστερήσεων (ΔΕΚ) του Κώδικα Δεοντολογίας, όπως έχει θεσπισθεί με την υπ' αριθμ. 116/25.8.2014 απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4224/2013, δια της αντισυμβαλλόμενης εταιρίας διαχείρισης απαιτήσεων.»

#### Άρθρο 49

##### **Τροποποίηση του ν. 4177/2013 «Κανόνες ρύθμισης της αγοράς προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (Α' 173)**

Με το παρόν άρθρο τροποποιούνται οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 16 του ν. 4177/2013 (Α' 173), οι οποίες έχουν ως εξής:

«1. Επιτρέπεται προαιρετικά η λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων τις εξής Κυριακές:

α) Την πρώτη Κυριακή κατά την έναρξη εκάστης τακτικής εκπαιδευτικής περιόδου της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση που η πρώτη Κυριακή συμπίπτει με επίσημη αργία, η δυνατότητα μετατίθεται την επόμενη Κυριακή.

β) Τις δύο (2) Κυριακές πριν από την ημέρα των Χριστουγέννων.

γ) Την Κυριακή των Βαΐων.

δ) Την τελευταία Κυριακή κάθε έτους.

ε) Δύο Κυριακές κατά τη διάρκεια των ενδιάμεσων εκπαιδευτικών περιόδων, που καθορίζονται με απόφαση του οικείου Αντιπεριφερειάρχη σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του παρόντος. Στις περιφερειακές ενότητες στις οποίες η ως άνω απόφαση δεν έχει εκδοθεί, επιτρέπεται η λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων την πρώτη Κυριακή του Μαΐου και την πρώτη Κυριακή του Νοεμβρίου. Σε περίπτωση που η πρώτη Κυριακή συμπίπτει με επίσημη αργία, η δυνατότητα μετατίθεται την επόμενη Κυριακή.

2. Με αιτιολογημένη απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου Αντιπεριφερειάρχη, η οποία εκδίδεται εντός διαστήματος τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ορίζονται οι περιοχές, στις οποίες επιτρέπεται προαιρετικά η λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων και άλλες Κυριακές, πλην των αναφερομένων στην παράγραφο 1 λαμβανομένων υπόψη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) τα εμπορικά καταστήματα να έχουν συνολική επιφάνεια εμβαδού, όπως αυτό αναγράφεται στο λογαριασμό παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, μέχρι διακόσια πενήντα (250) τετραγωνικά μέτρα,

β) να μην ανήκουν υπό οποιαδήποτε νομική σχέση σε αλυσίδα καταστημάτων, εξαιρουμένων των περιπτώσεων συμβάσεων δικαιόχρησης (franchise),

γ) να μην λειτουργούν με συμφωνίες συνεργασίας τύπου «κατάστημα εντός καταστήματος» («shops-in-a-shop») και να μην βρίσκονται σε εκπτώτικα καταστήματα («outlet»), εμπορικά κέντρα ή εκπτώτικα χωριά.

Εφόσον η προθεσμία των τριών (3) μηνών του προηγούμενου εδαφίου παρέλθει άπρακτη, ο Αντιπεριφερειάρχης υπέχει πειθαρχική ευθύνη σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Η απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη δύναται να αναθεωρείται ετησίως, με απόφαση που εκδίδεται κατά το μήνα Ιανουάριο και πρώτη εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2015. Εάν δεν εκδοθεί η απόφαση, ισχύει η προηγούμενη ρύθμιση.»

#### **Άρθρο 52**

Με το παρόν άρθρο τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4469/2017 (Α' 62), που έχει ως εξής:

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, στους υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετακινούνται, στις Ειδικές Υπηρεσίες ΕΣΠΑ του άρθρου 4 του ν. 4314/2014 (Α' 265), από άλλους φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα-πλην της Μ.Ο.Δ. Α.Ε.-, καθώς και στους υπαλλήλους αυτών που έχουν ήδη αποσπασθεί ή μετακινηθεί στις παραπάνω Ειδικές Υπηρεσίες ΕΣΠΑ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταβάλλεται ειδικό επίδομα, το ποσό του οποίου καθορίζεται από τη διαφορά που προκύπτει από το ύψος του συνόλου των μηνιαίων τακτικών αποδοχών τους σε σύγκριση με το ύψος του συνόλου των τακτικών μηνιαίων αποδοχών των υπαλλήλων της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων - ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και του προσωπικού της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., του αντίστοιχου κλάδου, ειδικότητας, βαθμού και κλιμακίου, συμπεριλαμβανομένης της υπερβάλλουσας μείωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν. 4024/2011 (Α' 226). Το ειδικό επίδομα καταβάλλεται από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. με επιχορήγηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.»

#### **Άρθρο 53**

#### **Τροποποιήσεις του ν. 4314/2014 (Α'265)**

Με το παρόν άρθρο τροποποιούνται: 1) η παρ. 4 του άρθρου 39, 2) η παρ. 8 του άρθρου 59, 3) η παρ. 4 του άρθρου 69 και 4) το άρθρο 72Α του ν. 4314/2014, που έχουν αντίστοιχα ως εξής:

1) «Άρθρο 39 - Τρόπος Επιλογής Προϊσταμένων Ειδικών Υπηρεσιών και των μονάδων τους

[...]

4. Άρση της ανάθεσης καθηκόντων Προϊσταμένων μπορεί να γίνεται με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και πριν τη λήξη της πενταετίας, για λόγους που ανάγονται στην άσκηση των καθηκόντων τους.»

2) «Άρθρο 59 - Μεταβατικές διατάξεις

[...]

8. Μετά την έναρξη ισχύος των Υπουργικών Αποφάσεων αναδιάρθρωσης, η ΜΟΔ εφαρμόζει σταδιακά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 39 για το σύνολο των προϊσταμένων των Ειδικών Υπηρεσιών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ. Οι τοποθετήσεις προϊσταμένων λήγουν με την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 39. Οι προϊστάμενοι επιλέγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα αντίστοιχα Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας που περιλαμβάνονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και όπου αυτά δεν υφίστανται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις αντίστοιχες υπουργικές ή κοινές υπουργικές αποφάσεις διάρθρωσης και στις κοινές υπουργικές αποφάσεις περί καθορισμού τυπικών, ουσιαστικών ή πρόσθετων προσόντων. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 2 του άρθρου 39, η επιλογή των ανωτέρω προϊσταμένων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 39 ως προς τα τυπικά, ουσιαστικά και πρόσθετα προσόντα.»

3) «Άρθρο 69 - Εφαρμογή ενίσχυσης στο ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ

[...]

4. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να καθορίζεται η σύσταση, η συγκρότηση και η λειτουργία μητρώου αξιολογητών για το ΠΑΑ και το ΕΠΑΛΘ»

4) «Άρθρο 72Α - Τελικές διατάξεις

Οι διατάξεις των άρθρων 9, 33 και 51, καθώς και των παραγράφων 1, 2, 3, 5 και 6 του άρθρου 27 και των παραγράφων 3, 5 του άρθρου 48 εφαρμόζονται και για τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ και το ΕΠΑΛΘ».

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄****«Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης»****Άρθρο 55**

Με το παρόν άρθρο του νομοσχεδίου τροποποιούνται οι παρακάτω διατάξεις, που έχουν ως εξής:

1) Ο νόμος 3548/2007 «Καταχώριση δημοσιεύσεων Δημοσίου τομέα στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις» τροποποιείται ως προς τις ακόλουθες διατάξεις:

**«Άρθρο 2**

Προϋποθέσεις για την καταχώριση δημοσιεύσεων

«1. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται κατ' έτος οι νομαρχιακές και τοπικές εφημερίδες που πληρούν τις προϋποθέσεις καταχώρισης δημοσιεύσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του παρόντος. Για την πρώτη ένταξη των εφημερίδων στην παραπάνω απόφαση απαιτείται να εκδίδονται με τον ίδιο τίτλο οι μεν ημερήσιες επί δύο (2) έτη, οι δε εβδομαδιαίες επί τρία (3) έτη. Για κάθε επόμενη ένταξη τους, εφόσον αυτή δεν απέχει πλέον των δύο (2) ετών από την αμέσως προηγούμενη ένταξη, οι εφημερίδες αρκεί να εκδίδονται με τον ίδιο τίτλο επί ένα (1) έτος. Στην παραπάνω απόφαση εντάσσονται οι εφημερίδες οι οποίες πληρούν σωρευτικά καθ' όλα τα ανωτέρω χρονικά διαστήματα τις ακόλουθες προϋποθέσεις:...»

**«Άρθρο 1 παρ.3 περ. β΄**

«β) οι ισολογισμοί των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α), όπως ισχύει, καθώς και των Τραπεζών, στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων το Δημόσιο συμμετέχει με ποσοστό άνω του 50%, ή στις οποίες το Δημόσιο διορίζει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ή τον διοικητή ή τον διευθύνοντα σύμβουλο, ύστερα από διατύπωση γνώμης της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 49Α του Κανονισμού της Βουλής.»

**«Άρθρο 3**

Κατανομή καταχωρίσεων

A. Νομαρχιακές εφημερίδες

....

2. α) Οι ισολογισμοί του εδαφίου β` της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του νόμου αυτού καταχωρίζονται υποχρεωτικά, με κριτήριο την προβλεπόμενη από τη διάταξη της παρ. 4 του

άρθρου 13 του ν. 2328/1995 ίση κατανομή, με την αμοιβή που καθορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, από τον αρμόδιο φορέα για λογαριασμό του οποίου δημοσιεύεται ο ισολογισμός, σε τουλάχιστον μία ημερήσια νομαρχιακή εφημερίδα κάθε νομού, στον οποίο εκτείνεται η αρμοδιότητα της επιχείρησης ή του οργανισμού και σε δύο εβδομαδιαίες νομαρχιακές εφημερίδες κάθε διοικητικής περιφέρειας της αρμοδιότητας της επιχείρησης ή του οργανισμού, οι οποίες περιλαμβάνονται στην απόφαση του άρθρου 2.

β) Σε νομούς στους οποίους δεν εκδίδεται ημερήσια εφημερίδα, αρκεί η δημοσίευση σε τουλάχιστον δύο εβδομαδιαίες εφημερίδες του νομού, εφόσον υπάρχουν.

...

#### Β. Τοπικές εφημερίδες

....

2. α) Στην περίπτωση που η αρμοδιότητα της επιχείρησης ή του οργανισμού εκτείνεται και στους Νομούς Αττικής ή Θεσσαλονίκης ή μόνο στους Νομούς αυτούς, οι ισολογισμοί του εδαφ. β' της παρ. 3 του άρθρου 1 καταχωρίζονται υποχρεωτικά, με κριτήριο την προβλεπόμενη από τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 2328/1995 ίση κατανομή, με την αμοιβή που καθορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 4, από τον αρμόδιο φορέα για λογαριασμό του οποίου δημοσιεύεται ο ισολογισμός, σε τουλάχιστον μία ημερήσια τοπική εφημερίδα και σε δύο εβδομαδιαίες τοπικές εφημερίδες της διοικητικής περιφέρειας της αρμοδιότητας του οργανισμού ή της επιχείρησης, οι οποίες περιλαμβάνονται στην απόφαση του άρθρου 2.

β) Στην περίπτωση που δεν εκδίδεται ημερήσια τοπική εφημερίδα, αρκεί η δημοσίευση σε τουλάχιστον δύο εβδομαδιαίες τοπικές εφημερίδες του Νομού Αττικής ή Θεσσαλονίκης, εφόσον υπάρχουν.»

2) Ο νόμος 2328/1995 «ιδιωτική τηλεόραση, ραδιοφωνία, ραδιοτηλεοπτική αγορά» τροποποιείται ως προς τις ακόλουθες διατάξεις

#### «Άρθρο 3

Αρχές εκπομπών και διαφημίσεων - Δικαίωμα απάντησης- Προστασία της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου - Προστασία της παιδικής ηλικίας - Ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας.

1. α) Οι εκπομπές όλων των τηλεοπτικών σταθμών διέπονται από τις αρχές και τους κανόνες εκπομπών και διαφημίσεων που ισχύουν για τις εκπομπές της Ελληνικής ραδιοφωνίας Τηλεόρασης Α.Ε., στο πλαίσιο του άρθρου 15 παράγραφος 2 του Συντάγματος και της Οδηγίας 89/552/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3.10.1989 (Ε.Ε.Κ., L.298/241 17.10.89), όπως αυτή έχει μεταφερθεί στην ελληνική έννομη τάξη. Η τήρηση των

σχετικών υποχρεώσεων αποτελεί θεμελιώδη όρο της άδειας λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού. Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την υπαγωγή ενός τηλεοπτικού σταθμού σε ορισμένες υποχρεώσεις ισχύει ό,τι ισχύει και για την Ε.Ρ.Τ.- Α.Ε..

β) Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται.

15. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού, μετά από πρόταση του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε., κυρώνονται Κώδικες δεοντολογίας: α) ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών, β) ψυχαγωγικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων, γ) διαφημίσεων, που ισχύουν για όλους τους ραδιοφωνικούς και τους τηλεοπτικούς σταθμούς και καταρτίζονται με απόφαση του Ε.Σ.Ρ., μετά από γνώμη της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών, του Συνδέσμου Διαφημιζομένων Ελλάδας, της Ένωσης Ελληνικών Διαφημιστικών Εταιρειών, της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., των τηλεοπτικών σταθμών που λειτουργούν νόμιμα και των δύο πιο αντιπροσωπευτικών Ενώσεων Τοπικών Ραδιοφωνικών Σταθμών. Έως την έκδοση αυτού του προεδρικού διατάγματος εξακολουθούν να ισχύουν οι Κώδικες δεοντολογίας που έχουν εκδοθεί κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του ν.1866/1989.

Κώδικες δημοσιογραφικής δεοντολογίας ενσωματωμένοι στα καταστατικά των αναγνωρισμένων Ενώσεων Συντακτών, καθώς και Κώδικες διαφήμισης (όπως ο Ελληνικός Κώδικας Διαφήμισης και τα παραρτήματά του), που έχουν συνταχθεί από την Ένωση Διαφημιστικών Εταιρειών Ελλάδας με τη συνεργασία του Συνδέσμου Διαφημιζομένων Ελλάδας ή ανάλογα κώδικες που έχουν συνταχθεί από αντιπροσωπευτικές οργανώσεις διαφημιστών και διαφημιζομένων, εφόσον δεν αντιβαίνουν σε διατάξεις του νόμου αυτού ή της σχετικής εθνικής νομοθεσίας ή της σχετικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή διεθνών συμβάσεων, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη από το Ε.Σ.Ρ. κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και ιδίως για την επιβολή και την επιμέτρηση των διοικητικών κυρώσεων που προβλέπει ο νόμος.

16. Κώδικες δεοντολογίας, κανονισμοί προγραμμάτων, εκπομπών και διαφήμισης και οποιοδήποτε άλλο συναφές κείμενο που είναι προϊόν αυτοδέσμευσης ή συλλογικής διαπραγμάτευσης ή καταστατικής ρύθμισης ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ή των ενώσεων τους ή των ενώσεων συντακτών ή άλλων εργαζομένων στη ραδιοτηλεόραση ή των ενώσεων

διαφημιστών και διαφημιζομένων, που αφορά το περιεχόμενο ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών

εκπομπών, υποβάλλονται στο Ε.Σ.Ρ., το οποίο τους λαμβάνει υπόψη κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Όργανα που προβλέπονται από τους παραπάνω Κώδικες, κανονισμούς ή συναφή κείμενα, όταν επιλαμβάνονται σχετικών υποθέσεων, ενημερώνουν εγγράφως το Ε.Σ.Ρ., στο οποίο και κοινοποιούν τις τυχόν αποφάσεις τους ή άλλα σχετικά έγγραφα.

Κάθε τηλεοπτικός σταθμός που ζητά άδεια ή ανανέωση της άδειάς του είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει στο Ε.Σ.Ρ. τον Κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας και δεοντολογίας προγραμμάτων και διαφημίσεων για τους οποίους αυτοδεσμεύεται. Τηλεοπτικοί σταθμοί που κατέχουν άδεια ή ζητούν άδεια ή ανανέωση της άδειάς τους μπορούν να συμφωνήσουν σε κοινό κώδικα που τους αυτοδεσμεύει και ισχύει ως προς όλους αυτούς τους σταθμούς. Οι κώδικες αυτοί θεωρούνται πρόσθετοι όροι της άδειας. Κάθε τροποποίησή τους πρέπει να υποβληθεί στο Ε.Σ.Ρ. και να εγκριθεί από αυτό.

17. Οι ακροατές του ραδιοφώνου και οι τηλεθεατές θεωρούνται καταναλωτές των υπηρεσιών που προσφέρουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί αντίστοιχα και έχουν όλα τα δικαιώματα που προβλέπει η νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών. Οι ενώσεις ακροατών του ραδιοφώνου και τηλεθεατών έχουν ως προς τις υπηρεσίες των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, αντίστοιχα, τα δικαιώματα των ενώσεων καταναλωτών σύμφωνα με τους ορισμούς της σχετικής νομοθεσίας.

18. Η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί και οι τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα (πρόσληψη ειδικών επιστημόνων, διορθωτών κειμένων και διοργάνωση σεμιναρίων) για την ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας από τους δημοσιογράφους και τους συντελεστές των ενημερωτικών ή επιμορφωτικών εκπομπών, κατά τη διατύπωση των κειμένων που εκφωνούνται κατά την παρουσίαση των ψυχαγωγικών εκπομπών και κατά τη μεταγλώττιση ή τον υποτιτλισμό των ξενόγλωσσων εκπομπών.

Η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. και οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί υποχρεούνται να εκπέμπουν το πρόγραμμα τους με πρωτότυπη γλώσσα την ελληνική σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του χρόνου εκπομπής τους, εκτός του χρόνου των αθλητικών εκδηλώσεων, των τηλεοπτικών παιχνιδιών, των διαφημίσεων ή των υπηρεσιών τηλεειδησεογραφίας.»

3) Ο νόμος 4070/2012 «Ηλεκτρονικές επικοινωνίες, μεταφορές, τουριστικές επενδύσεις και άλλες διατάξεις» τροποποιείται ως προς τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 80

Τροποποιούμενες και καταργούμενες διατάξεις

1. Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος νόμου τροποποιούνται οι κάτωθι διατάξεις ως εξής:

[...]

«ιη) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά από αιτιολογημένη γνώμη της Ε.Ε.Τ.Τ., εφόσον αθροιστικά επί τετράμηνο δεν υφίσταται πλήρης εκμετάλλευση πολυπλέκτη, δηλαδή αυτός κατ' ελάχιστον δεν περιέχει τέσσερις ροές ψηφιακών δεδομένων εκπομπής κοινής ευκρίνειας (SD) ή μειωμένο αριθμό ροών ανάλογα με την ύπαρξη εκπομπής υψηλής ευκρίνειας (HD), δύναται να αφαιρείται η εκμετάλλευση του πολυπλέκτη, από τον πάροχο δικτύου που έχει τα σχετικά δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, εφόσον το περιεχόμενό του μπορεί να μεταδοθεί από τους υπόλοιπους πολυπλέκτες που ο πάροχος διαθέτει. Η εκμετάλλευση του πολυπλέκτη δύναται να διατεθεί ως πανελλήνιας ή περιφερειακής εμβέλειας για μετάδοση ψηφιακού περιεχομένου. Στην απόφαση αυτή μπορεί να προβλεφθεί για τον πάροχο δικτύου χρόνος υποχρεωτικής συνέχισης της παροχής υπηρεσιών πολυπλεξίας από αυτόν έως ότου του δοθεί εντολή διακοπής χρήσης του».

4) Ο νόμος 2644/1998 «Συνδρομητικές ραδιοφ/κές τηλεοπτικές υπηρεσίες κλπ» τροποποιείται ως προς τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Φύση, έννοια και τρόπος παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών

[...]

2. Για την παροχή προς το κοινό συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών απαιτούνται άδεια, η οποία χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Μ.Μ.Ε.), ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) και σύναψη σύμβασης παραχώρησης με το Ελληνικό Δημόσιο.

Για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών μέσω δορυφόρου, άδεια και σύμβαση παραχώρησης απαιτείται μόνο όταν η μετάδοση της ανοδικής δέσμης προς το δορυφόρο πραγματοποιείται είτε : (α) από την ελληνική επικράτεια απευθείας ή με τη μεσολάβηση σε προηγούμενη φάση μεταφοράς του ραδιοτηλεοπτικού σήματος από την επικράτεια άλλου κράτους με οποιαδήποτε τεχνική μέθοδο ή μέσω είτε (β) από την επικράτεια άλλου κράτους με τη μεσολάβηση, σε προηγούμενη φάση, μεταφοράς του ραδιοτηλεοπτικού σήματος από την ελληνική επικράτεια με οποιαδήποτε τεχνική μέθοδο ή μέσο.»



5) Ο νόμος 4279/2014 «Κύρωση της Σύμβασης Δωρεάς κλπ» τροποποιείται ως προς τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο έκτο

Ρυθμίσεις σχετικά με τη λειτουργία των ηλεκτρονικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

[...]

3. α. Η προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 18 του ν. 4208/2013 (Α` 252) προθεσμία για την ολοκλήρωση της χορήγησης αδειών παροχών περιεχομένου ψηφιακής ευρυεκπομπής παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι τις 31.12.2014.

β. Από τη δημοσίευση του παρόντος και μέχρι τη χορήγηση αδειών παρόχου περιεχομένου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής κατά τις διατάξεις του ν. 3592/2007, οι ενημερωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 4208/2013, δύνανται να μεταβάλουν άπαξ το χαρακτήρα του προγράμματος τους σε μη ενημερωτικό με υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου τους που κατατίθεται στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) και συνοδεύεται από συνοπτική παρουσίαση του πρώτου εβδομαδιαίου προγράμματος με το νέο τους χαρακτήρα. Η μεταβολή ισχύει από την αρχή του ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την κατάθεση της υπεύθυνης δήλωσης. Το Ε.Σ.Ρ. καταχωρεί τις δηλώσεις μεταβολής και τις δημοσιεύει με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του. Μετά τη μεταβολή του χαρακτήρα του προγράμματος τους, οι εν λόγω σταθμοί υποχρεούνται να πληρούν τις προϋποθέσεις που αντιστοιχούν στο νέο χαρακτήρα του προγράμματος τους.

4.α. Η προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 17 του ν. 4208/2013 προθεσμία για την έκδοση προκήρυξης με αντικείμενο τη χορήγηση αδειών ραδιοφωνικών σταθμών παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι τις 31.12.2014.

[Κατά το άρθρο 86 Ν.4313/2014, ΦΕΚ Α 261/17.12.2104:

"1. Η προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου έκτου παρ. 4 στοιχείο α` του ν. 4279/2014 (Α` 158) προθεσμία για την έκδοση προκήρυξης με αντικείμενο τη χορήγηση αδειών ραδιοφωνικών σταθμών παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι τις 31.12.2015.

Η προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου έκτου παρ. 3 στοιχείο α` του ν. 4279/2014 (Α` 158) προθεσμία για την ολοκλήρωση της χορήγησης αδειών παρόχων περιεχομένου ψηφιακής ευρυεκπομπής παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι τις 31.12.2015".]

β. Από τη δημοσίευση του παρόντος και μέχρι τη χορήγηση αδειών ραδιοφωνικών σταθμών κατά τις διατάξεις του ν. 3592/2007, οι ενημερωτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί που λειτουργούν νόμιμα, δύνανται να μεταβάλουν άπαξ το χαρακτήρα του προγράμματος τους σε μη ενημερωτικό με υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου τους που κατατίθεται

στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) και συνοδεύεται από συνοπτική παρουσίαση του πρώτου εβδομαδιαίου προγράμματος με το νέο τους χαρακτήρα. Η μεταβολή ισχύει από την αρχή του ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την κατάθεση της υπεύθυνης δήλωσης. Το Ε.Σ.Ρ. καταχωρεί τις δηλώσεις μεταβολής και τις δημοσιεύει με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του. Μετά τη μεταβολή του χαρακτήρα του προγράμματος τους, οι εν λόγω σταθμοί υποχρεούνται να πληρούν τις προϋποθέσεις που αντιστοιχούν στο νέο χαρακτήρα του προγράμματος τους.»

6) Ο νόμος 4173/2013 «Ελληνική Ραδιοφωνία, Τηλεόραση Ανώνυμη Εταιρεία (Ε.Ρ.Τ. Α.Ε.)» τροποποιείται ως προς τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 2

Σκοπός - Αποστολή

11. Η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. είναι πάροχος περιεχομένου και πάροχος δικτύου κατά την έννοια του ν. 3592/2007 (Α' 161) για τη μετάδοση των προγραμμάτων της, καθώς και τρίτων, και απαλλάσσεται από την υποχρέωση λήψης κάθε σχετικής άδειας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και του αρμόδιου για θέματα Δημόσιας Ραδιοτηλεόρασης Υπουργού Επικρατείας, εκχωρούνται χωρίς αντάλλαγμα στην Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. συχνότητες για τη μετάδοση των ως άνω προγραμμάτων και καθορίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα. Η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. μπορεί να αναμεταδίδει από τις συχνότητες που της εκχωρούνται διεθνή προγράμματα άλλων δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων.»

7) Το προεδρικό διάταγμα 109/2010 «Εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ΕΕ L 95 της 15.4.2010) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με την οποία κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις της Οδηγίας 89/552/ΕΟΚ (ΕΕ L 298 της 17.10.1989) του Συμβουλίου, όπως ίσχυε μετά την τελευταία τροποποίηση της από την Οδηγία 2007/65/ΕΚ (ΕΕ L 332 της 18.12.2007) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων» τροποποιείται ως προς τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 23

(Άρθρο 23 Οδηγίας 2010/13)

3. «Ανακοινώσεις που γίνονται από τηλεοπτικό οργανισμό για τα δικά του προγράμματα και δευτερεύοντα προϊόντα που παράγονται απευθείας από τα προγράμματα αυτά, καθώς και για τις λοιπές δραστηριότητες του τηλεοπτικού οργανισμού και αυτές των συνδεδεμένων κατά το άρθρο 42ε του κ.ν. 2190/1920 επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε Μέσα